

KALENDARIUM WYDARZEŃ MIĘDZYNARODOWYCH 2003 ROKU

UNIA EUROPEJSKA, NATO, EUROPA

1 stycznia – Grecja objęła przywództwo Unii Europejskiej.

14 stycznia – Na spotkaniu w Paryżu przywódcy Francji – Jacques Chirac i Niemiec – Gerhard Schröder przedstawili propozycję wprowadzenia wyborów prezydenta UE przez rządy państw członkowskich oraz przewodniczącego Komisji przez Parlament Europejski.

22 stycznia – W przedterminowych wyborach do parlamentu Holandii zwyciężył rządzący Apell Chrześcijańsko-Demokratyczny (CDA – 28,6% głosów, 44 na 150 mandatów) – przed Partią Pracy (27,3%, 42). Klęskę poniosła populistyczna Lista Pima Fortuyna, tracąc 18 z dotychczasowych 26 mandatów. Premierem pozostał Jan Peter Balkenende (CDA).

22–23 stycznia – W Paryżu i Berlinie, na wspólnym posiedzeniu rządów Niemiec i Francji z okazji 40-lecia Traktatu Elizejskiego, przyjęto deklarację o zacieśnieniu niemiecko-francuskiej współpracy, przewidującą m.in. cykliczne wspólne obrady rządów i tworzenie wspólnych przedstawicielstw dyplomatycznych.

29 stycznia, 5 lutego – Premierzy Danii, Hiszpanii, Polski, Portugalii, Węgier, Wielkiej Brytanii i Włoch oraz prezydent Czech podpisali list popierający amerykańską politykę wobec Iraku. Inicjatywa zaskoczyła przywódców pozostałych państw UE, m.in. Niemiec, Francji i przewodzącej Unii Grecji. Poparcie dla „listu ośmiu” wyrazili natomiast w liście otwartym przywódcy 10 państw tzw. Grupy Wileńskiej (5 II).

1 lutego – Wszedł w życie Traktat Nicejski.

4 lutego – W Le Touquet spotkali się premier Wielkiej Brytanii Tony Blair i prezydent Francji Jacques Chirac. Rozmawiano głównie o sytuacji w Iraku.

9 lutego – W wyborach do parlamentu księstwa Monako zwyciężyła Unia dla Monako (58,5% głosów, 21 na 24 mandaty).

11–12 lutego – Na spotkaniu w Lanzarote na Wyspach Kanaryjskich kanclerz Niemiec Gerhard Schröder i premier Hiszpanii José Maria Aznar rozmawiali o sprawie Iraku, nie dochodząc jednak do porozumienia.

16, 19 lutego – Po wielodniowych negocjacjach w Radzie Północnoatlantyckiej przełamano opór Belgii, Niemiec i Francji wobec propozycji USA i porozumiano się w kwestii udzielenia pomocy sojuszniczej Turcji na wypadek wojny w Iraku. Trzy dni później Komitet Planowania Obronnego NATO zdecydował o rozmieszczeniu w Turcji samolotów AWACS, systemów obrony przeciwrakietowej i środków obrony przed bronią masowego rażenia.

16 lutego – Wybory prezydenckie na Cyprze wygrał Tassos Papadopoulos, uzyskując w pierwszej turze 51,5% głosów, pokonał on dotychczasowego przywódcę państwa Glafkosa Kleridisa (39%). Frekwencja wyniosła 90,5%.

17–18 lutego – Na nadzwyczajnym szczycie UE w Brukseli, mimo przyjęcia wspólnej deklaracji, przywódcom państw członkowskich nie udało się uzgodnić jednolitego stanowiska wobec Iraku i amerykańskich planów wojskowej operacji w tym kraju. W trakcie szczytu prezydent Francji Jacques Chirac skrytykował sygnatariuszy tzw. listu ośmiu spośród państw przystępujących do UE (stwierdził m.in., iż „stracili oni okazję, by siedzieć cicho”), co część obecnych i przyszłych członków Unii przyjęła z dezaprobatą. W drugim dniu szczytu udział wzięli przywódcy krajów przystępujących, choć zabrakło premierów Polski, krajów bałtyckich i Malty.

1 marca – Turecki parlament odmówił zgody na rozmieszczenie na terytorium Turcji 62 tys. żołnierzy USA w związku z planowanym atakiem na Irak.

8 marca – W referendum akcesyjnym na Malcie, przy 91% frekwencji, za wstąpieniem do UE głosowało 53,6% uczestników.

10 marca – W Hadze sekretarz generalny ONZ Kofi Annan bez rezultatu negocjował z przywódcami cypryjskich Greków – Tassosem Papadopoulosem i Turków – Raufem Denktaszem przyjęcie ONZ-owskiego planu zjednoczenia wyspy.

12 marca – Europejski Trybunał Sprawiedliwości uznał przeprowadzony w Turcji proces Abdullaha Öcalana, byłego przywódcy kurdyjskich separatystów (PKK), za nieuczciwy.

16 marca – W referendum w Liechtensteinie 64,3% głosujących (przy 88% frekwencji) poparło zmiany w konstytucji zwiększające kompetencje księcia Hansa Adama II.

16 marca, 18 czerwca – W wyborach do parlamentu Finlandii zwyciężyła partia Centrum Finlandii (KESK – 24,7% głosów, 55 na 200 mandatów) przed dotychczas rządzącymi socjaldemokratami (SDP – 22,9%, 53). Premierem została Anneli Jäätteenmäki (KESK), która po skandalu w związku z ujawnieniem tajnych dokumentów wywiadu na temat Iraku ustąpiła (18 VI) na rzecz Mattiego Vanhanena.

20–21 marca – Na spotkaniu w Brukseli, poświęconym głównie wojnie w Iraku, przywódcy krajów „15” zobowiązali się udzielić Irakowi pomocy humanitarnej i opowiedzieli się za zachowaniem jego integralności terytorialnej. Podczas szczytu rozmawiano też o realizacji Strategii Lizbońskiej.

26 marca – W Brukseli szefowie dyplomacji Litwy, Łotwy, Estonii, Słowacji, Rumunii, Bułgarii i Słowenii podpisali protokoły o przystąpieniu do NATO.

26 marca – W raporcie na temat przyszłości UE Komisja Europejska zasugerowała przyjęcie do Unii Chorwacji, Bośni i Hercegowiny, Serbii i Czarnogóry, Macedonii oraz Albanii.

31 marca – UE przejęła od NATO odpowiedzialność za misję pokojową w Macedonii i rozpoczęła operację „Concordia” w sile 320 żołnierzy, m.in. z Polski, pod francusko-niemieckim dowództwem.

1, 4 kwietnia – W Luksemburgu przywódcy 7 „małych” państw UE (Holandii, Belgii, Luksemburga, Finlandii, Irlandii, Portugalii i Austrii) opowiedzieli się za zachowaniem przy reformie instytucjonalnej UE dotychczasowych rozwiązań równoważących wpływy „małych” i „dużych” krajów Unii (m.in. rotacyjnego przewodnictwa UE). Podobne ustalenia zawierała deklaracja skierowana 4 kwietnia do Konwentu Europejskiego przez te państwa (bez Luksemburga) i 10 krajów kandydujących.

3 kwietnia – W Brukseli sekretarz stanu USA Colin Powell rozmawiał z ministrami spraw zagranicznych 22 państw UE i NATO o stanie stosunków transatlantyckich, sytuacji w Iraku oraz roli ONZ w powojennej odbudowie tego kraju.

9 kwietnia – Parlament Europejski poparł poszerzenie UE o 10 państw.

12 kwietnia – Wybory parlamentarne na Malcie wygrała rządząca Partia Nacionalistyczna – PN (51,8% głosów, 35 na 65 miejsc w Izbie Deputowanych) przed Partią Pracy (47,5%, 30). Premierem pozostał Eddie Fenech Adami (PN).

16 kwietnia – Rada Północnoatlantycka podjęła decyzję o przejęciu przez NATO, ale z zachowaniem zwierzchności ONZ, dowództwa operacyjnego nad siłami ISAF w Afganistanie.

16–17 kwietnia – W Atenach przywódcy 15 państw UE oraz 10 przystępujących podpisał traktat o poszerzeniu Unii. Na szczycie rozmawiano też o sytuacji w Iraku i projekcie Traktatu Konstytucyjnego. W drugim dniu obrad odbyła się tzw. Konferencja Europejska – spotkanie przywódców obecnych i przyszłych członków UE, delegacji państw mogących ubiegać się o członkostwo (Szwajcarii, Norwegii, Liechtensteinu, Macedonii, Chorwacji, Serbii i Czarnogóry, Bośni i Hercegowiny, Albanii, Mołdowy i Ukrainy) oraz Rosji jako „specjalnego gościa”.

23 kwietnia – Na Cyprze po raz pierwszy od podziału wyspy w 1974 r. otwarto linię graniczną oddzielającą część turecką od greckiej.

29 kwietnia – W Brukseli przywódcy Francji, Niemiec, Belgii i Luksemburga przyjęli deklarację o utworzeniu niezależnej od NATO i otwartej dla pozostałych członków UE struktury obronnej, w której ramach zapowiedzieli budowę, na bazie istniejącej niemiecko-francuskiej brygady, sił szybkiego reagowania. Uczestnicy spotkania zobowiązali się do wzajemnej pomocy w razie „zagrożeń wszelkiego rodzaju” oraz podkreślili, iż ich inicjatywa nie ma charakteru antyamerykańskiego i nie ma na celu osłabienia NATO.

6 maja – W Visby ministrowie obrony Finlandii, Norwegii, Szwecji, Danii i Islandii uzgodnili utworzenie nordyckiej brygady do realizacji operacji pokojowych pod egidą ONZ, UE lub NATO.

8 maja – Senat USA jednomyślnie zaakceptował poszerzenie NATO o 7 nowych członków.

10 maja – W wyborach parlamentarnych na Islandii zwyciężyła konserwatywna Partia Wolności (SSF – 33,7% głosów, 22 na 63 miejsca w parlamencie) przed socjaldemokratycznym Sojuszem (31%, 20). Premierem został David Oddsson (SSF).

13 maja – W Moskwie odbyła się pierwsza sesja Rady NATO–Rosja.

18 maja – W wyborach parlamentarnych w Belgii zwyciężyli Flamandzcy Liberalni Demokraci (VLD) – 15,4% głosów. Premierem rządu koalicyjnego złożonego z VLD i 5 mniejszych partii pozostał Guy Verhofstadt.

21, 30 maja – Rada Północnoatlantycka zgodziła się na udzielenie pomocy w organizacji strefy stabilizacyjnej w Iraku pod polskim dowództwem, jednak bez rozmieszczania tam sił NATO. Zakres wsparcia, obejmujący m.in. pomoc wywiadowczą i materiałową, określił Komitet Wojskowy (30 V).

27 maja – Podpisano kontrakt o wartości 20 mld euro na dostawę 180 samolotów transportowych *Airbus A400M* dla wojsk 7 państw europejskich (Niemiec, Francji, Turcji, Belgii, Wielkiej Brytanii, Hiszpanii i Luksemburga).

4 czerwca, 1 września – Rada UE zdecydowała o wysłaniu do Demokratycznej Republiki Konga unijnej misji pokojowej w sile 1400 żołnierzy pod dowództwem Francji. Pierwsze oddziały przybyły w rejon konfliktu 6 czerwca. 1 września wojska UE zostały zastąpione siłami ONZ.

10 czerwca – Dania ratyfikowała traktat o rozszerzeniu UE.

12–13 czerwca – W Brukseli ministrowie obrony państw NATO uzgodnili redukcję z 20 do 11 liczby dowództw Sojuszu i ich reorganizację.

16 czerwca – Szefowie dyplomacji 25 obecnych i przyszłych państw UE przyjęli w Brukseli strategię walki z proliferacją broni masowego rażenia dopuszczającą, „w ostateczności” i z sankcją ONZ, prewencyjne użycie siły.

19–21 czerwca – W Porto Carras koło Salonik odbył się szczyt UE z udziałem przywódców państw wstępujących. Głównym tematem obrad był przygotowywany przez Konwent projekt Traktatu Konstytucyjnego, budzący zastrzeżenia (dotyczące zwłaszcza systemu głosowania w Radzie UE i liczby członków Komisji) niektórych państw, w tym Polski. Na szczycie rozmawiano także o sytuacji w Iraku i wspólnej polityce azylowej oraz kontroli granic Unii. Zapowiedziano też przyjęcie do UE (po spełnieniu warunków członkostwa) 5 – obok Bułgarii i Rumunii, wstępujących w 2007 r. – państw bałkańskich. W czasie trwania szczytu w Salonikach doszło do starć antyglobalistów z policją.

25 czerwca – W Waszyngtonie reprezentujący UE Kostas Simitis (premier Grecji), Romano Prodi (przewodniczący Komisji Europejskiej) i Javier Solana (Wysoki Przedstawiciel UE ds. WPZiB) rozmawiali z prezydentem, wiceprezydentem i sekretarzem stanu USA o walce z terroryzmem, proliferacji broni masowego rażenia, konflikcie bliskowschodnim i problemach współpracy gospodarczej. W trakcie spotkania podpisano umowy o ekstradycji i pomocy prawnej oraz przyjęto deklarację w sprawie zapobiegania proliferacji.

25–26 czerwca – W Luksemburgu ministrowie rolnictwa 25 państw członkowskich i wstępujących do UE uzgodnili zasady obowiązującej od 2005 r. reformy Wspólnej Polityki Rolnej.

1, 2 lipca – Przewodnictwo w UE objęły Włochy. Podczas prezentacji programu włoskiej prezydencji w Parlamencie Europejskim premier Włoch Silvio Berlusconi obraził niemieckiego posła Martina Schulza, wiceprzewodniczącego frakcji socjalistów, co wywołało kryzys w stosunkach włosko-niemieckich.

3 lipca, 14 października – W Brukseli parafowano porozumienie o poszerzeniu Europejskiego Obszaru Gospodarczego o 10 państw przystępujących do UE. Ostateczne podpisanie układu miało nastąpić 14 października, jednak w wyniku oporu księcia Liechtensteinu, odmawiającego podpisu dokumentu ze względu na spór z Republiką Czeską i Słowacją wokół tzw. dekretów Beneša, umowę przyjęto w listopadzie, choć z zachowaniem wcześniej przewidzianej daty.

3 lipca – Niemiecki Bundestag ratyfikował traktat o rozszerzeniu UE.

6 lipca – W referendum na Korsyce 51% głosujących sprzeciwiło się rządowym planom utworzenia jednego, obejmującego całą wyspę departamentu.

10 lipca – Konwent Europejski zakończył prace nad projektem Traktatu Konstytucyjnego.

14 lipca – Parlamenty Cypru i Malty ratyfikowały Traktat Akcesyjny.

18 lipca, 1 sierpnia – W pobliżu Oksfordu samobójstwo popełnił David Kelly, ekspert rządu brytyjskiego w dziedzinie broni biologicznej, który ujawnił telewizji BBC dane wskazujące na „podkoloryzowanie” rządowego raportu na temat irackich programów zbrojeniowych. Jego śmierć wywołała kryzys polityczny w Wielkiej Brytanii, w związku z oskarżeniami wobec

ministra obrony Geoffa Hoona i innych członków rządu o spowodowanie samobójstwa Kelly'ego. W reakcji premier Tony Blair powołał do wyjaśnienia tej sprawy specjalną komisję sędziowską pod kierownictwem lorda Huttona, która rozpoczęła prace 1 sierpnia, lecz do końca roku nie przedstawiła końcowego raportu.

29 lipca, 1 sierpnia – Obie izby parlamentu Belgii – Reprezentantów (29 VII) oraz Senat (1 VIII) – przyjęły rządowy projekt z 12 lipca o ograniczeniu zakresu obowiązywania ustawy o uniwersalnej kompetencji sądów belgijskich w sprawach o zbrodnie wojenne i ludobójstwo.

11 sierpnia – NATO ostatecznie przejęło kierownictwo nad siłami ISAF w Afganistanie.

21 sierpnia – W wystąpieniu telewizyjnym prezydent Francji Jacques Chirac przyznał, iż kierujący systemem opieki zdrowotnej ponosili odpowiedzialność za falę zgonów spowodowanych trwającymi od końca lipca upałami (według opublikowanych w końcu sierpnia rządowych danych we Francji z tego powodu zmarło co najmniej 11 500 osób). W tym samym czasie upały spowodowały też ciężkie pożary we Francji i kilku innych krajach Europy, zwłaszcza w Portugalii i Hiszpanii, oraz prowadzące do znacznego zmniejszenia plonów susze (m.in. we Włoszech).

22–23 sierpnia – W Weronie kanclerz Niemiec Gerhard Schröder rozmawiał o Traktacie Konstytucyjnym z szefem Komisji Europejskiej Romano Prodim oraz włoskim premierem Silvio Berlusconi. Spotkanie złagodziło kryzys w stosunkach niemiecko-włoskich powstały w wyniku niefortunnych wypowiedzi premiera Włoch.

4 września – Kanclerz Niemiec Gerhard Schröder i prezydent Francji Jacques Chirac spotkali się w Dreźnie. Głównym tematem ich rozmów była sytuacja w Iraku. Obaj przywódcy uznali za priorytetowe jak najszybsze przekazanie władzy Irakijczykom.

11 września – W Sztokholmie zmarła minister spraw zagranicznych Szwecji Anna Lindh, dźgnięta dzień wcześniej nożem podczas zakupów przez obywatela Szwecji Mihajlo Mihajlovicia.

14 września – W referendum na temat przystąpienia do unii walutowej w Szwecji 55,9% głosujących, przy 81,2% frekwencji, sprzeciwiło się wprowadzeniu euro.

20 września – Na spotkaniu w Berlinie przywódcy Francji, Wielkiej Brytanii i Niemiec rozmawiali o polityce UE wobec Iraku i reformie instytucjonalnej Unii oraz porozumieli się w sprawie utworzenia w ramach Europejskiej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony niezależnej od NATO komórki dowodzenia i planowania.

22 września – Holender Jaap de Hoop Scheffer został nominowany na stanowisko sekretarza generalnego NATO, w miejsce odchodzącego z urzędu z końcem 2003 r. George'a Robertsona.

28 września – W największym tego typu zdarzeniu w Europie od czasów drugiej wojny światowej niemal całe Włochy zostały na dzień pozbawione prądu w wyniku awarii sieci elektrycznych w Szwajcarii i Francji.

3, 24 października – Parlamenti Portugalii i Hiszpanii ratyfikowały układ o poszerzeniu UE.

4 października – Spotkaniem szefów rządów 25 obecnych i przyszłych członków UE rozpoczęła się w Rzymie Konferencja Międzyrządowa na temat Traktatu Konstytucyjnego.

7 października – Parlament Turcji zgodził się na udział wojsk tureckich w stabilizacji Iraku, ale bez określania wielkości ani czasu dyslokacji kontyngentu. Wobec oporu tureckiego społeczeństwa oraz irackich Kurdów rząd Turcji zrezygnował z realizacji tej decyzji.

8–9, 15 października – Ministrowie obrony państw NATO dyskutowali w Colorado Springs o rozwoju sił odpowiedzi Sojuszu (NRF). W drugim dniu rozmów udział wziął minister obrony Rosji Igor Iwanow. Działalność NRF (w ograniczonym wymiarze) oficjalnie zainauguowano 15 października w Brunssum w Holandii.

16–17 października – Na spotkaniu szefów rządów 25 obecnych i przyszłych członków UE w Rzymie w ramach Konferencji Międzyrządowej nie osiągnięto porozumienia w sprawie ostatecznego tekstu Traktatu Konstytucyjnego.

19 października – Wybory parlamentarne w Szwajcarii wygrała populistyczna prawicowa Szwajcarska Partia Ludowa (SVP) – 26,6% głosów, 55 na 200 miejsc w Radzie Narodowej (Izbie Niższej) oraz 7 na 46 w Radzie Kantonów. Drugie miejsce zajęła Socjaldemokratyczna Partia Szwajcarii – SPS (23,4%, 52 i 6). Sukces SVP wymusił odejście od funkcjonującej od 1959 r. „magicznej formuły” podziału miejsc w 7-osobowym szwajcarskim rządzie i przyznanie SVP dwóch, a nie jak dotąd jednego ministerstwa. Druga tura wyborów do Rady Kantonów (obsadzano ostatnie 7 miejsc) odbyła się 9 listopada.

19 października – Zwycięzcami wyborów do Landtigu Wysp Alandzkich zostali Liberalowie Alandzcy – LpA i Centryści – AC, uzyskując po 7 na 30 miejsc. Niepodległościowa partia Przyszłość Alandów zdobyła 2 mandaty.

30 października – Na szczycie UE–Chiny w Pekinie zapowiedziano pogłębienie współpracy gospodarczej oraz w zakresie programów kosmicznych.

15, 20 listopada – W zamachach na dwie synagogi w Stambule zginęło 25 osób (rannych było ponad 300), a w późniejszych atakach na brytyjski konsul i bank HSBC w tym samym mieście śmierć poniosło 27 (w tym konsul Wielkiej Brytanii Roger Short), rannych zaś zostało około 450. Ujęci sprawcy należeli do mało znanych organizacji islamistów powiązanych z Al-Ka'ida.

18 listopada – W Brukseli spotkali się ministrowie spraw zagranicznych 25 obecnych i przyszłych członków UE oraz sekretarz stanu USA. Tematem rozmów były m.in. plany ściślejszej współpracy wojskowej w ramach Unii.

24 listopada – W Londynie premier Wielkiej Brytanii Tony Blair i prezydent Francji Jacques Chirac rozmawiali o sytuacji w Iraku, zwalczaniu nielegalnej imigracji i polityce obronnej UE.

25 listopada – Głosami Francji, Niemiec, Portugalii, Luksemburga, Wielkiej Brytanii, Włoch i Irlandii Rada UE ds. Finansów zrezygnowała z nakładania kar na Francję i Niemcy za złamanie Paktu Stabilności i Wzrostu i przekroczenie granicy 3% deficytu budżetowego.

25, 26 listopada, 3 grudnia – Parlamenty Holandii, Francji i Austrii ratyfikowały traktat o poszerzeniu UE.

26 listopada – W wyborach do zawieszonoego parlamentu lokalnego w Irlandii Północnej sukces odniosły ugrupowania skrajne – protestancka Partia Demokratycznych Unionistów (DUP – 30 na 108 mandatów) i katolicka Sinn Fein (24).

28–29 listopada – Na spotkaniu szefów dyplomacji 25 obecnych i przyszłych członków UE w Neapolu nie porozumiano się w sprawie Traktatu Konstytucyjnego, a zwłaszcza systemu głosowania w Radzie UE, ale udało się osiągnąć kompromis w kwestii utworzenia w Brukseli unijnej komórki planowania operacji wojskowych.

1 grudnia – Sekretarz obrony USA Donald Rumsfeld zapowiedział na spotkaniu ministrów obrony NATO w Brukseli relokację w ciągu 5–7 lat baz wojsk amerykańskich w Europie.

5–6 grudnia – W Tunisie odbył się szczyt 10 państw Europy Południowej i Maghrebu. Spotkanie nie przyniosło konkretnych rezultatów, uczestnicy ograniczyli się do potępienia terroryzmu i zapowiedzi dalszej współpracy.

9 grudnia – W Paryżu prezydent Francji Jacques Chirac i kanclerz Niemiec Gerhard Schröder zapowiedzieli, iż w sprawie Traktatu Konstytucyjnego nie będą dążyli do kompromisu „za wszelką cenę”.

12–13 grudnia – Na spotkaniu przywódców państw UE oraz 10 przyszłych członków w Brukseli nie osiągnięto porozumienia w sprawie Traktatu Konstytucyjnego, zwłaszcza w sprawie podziału głosów w Radzie UE. Zatwierdzono jedynie utworzenie niezależnej od NATO komórki planowania dla operacji wojskowych Unii oraz ustalono siedziby 9 nowych instytucji europejskich (żadnej nie lokując na terytorium krajów wstępujących).

14 grudnia – Wybory do parlamentu tureckiej części Cypru wygrało główne ugrupowanie opozycji – popierająca dialog z cypryjskimi Grekami Turecka Partia Republikańska (CTP – 19 na 50 mandatów) – przed rządzącą Partią Jedności Narodowej (UBP – 18), ale łącznie koalicja rządząca i partie opozycyjne uzyskały po 25 mandatów.

15 grudnia – Rządy Niemiec, Francji, Wielkiej Brytanii, Austrii, Szwecji i Holandii skierowały do Komisji Europejskiej apel o zamrożenie budżetu UE od 2007 r. na poziomie 1% dochodu narodowego wspólnoty.

19 grudnia – Niemiecki parlament ostatecznie przyjął tzw. *Agendę 2010* – pakiet reform gospodarczych rządu Gerharda Schrödera.

27–30 grudnia – Przesyłki pocztowe z ładunkami zapalającymi wysłano do przewodniczącego Komisji Europejskiej Romano Prodiego oraz kilku instytucji europejskich (m.in. Europołu, Eurojustu i EBC). Prawdopodobnym nadawcą była jedna z włoskich grup anarchistycznych.

EUROPA ŚRODKOWA I POŁUDNIOWA

3 stycznia – Kończący kadencję prezydent Litwy Valdas Adamkus rozmawiał w Warszawie z prezydentem Aleksandrem Kwaśniewskim o stanie stosunków dwustronnych i współpracy w dziedzinie transportu.

5 stycznia – Zwycięzcą drugiej tury wyborów prezydenckich na Litwie, przy 52,7% frekwencji, został lider Partii Liberalno-Demokratycznej Rolandas Paksas (54,9% głosów), który niespodziewanie pokonał dotychczasowego prezydenta Valdas Adamkusa (45,1%).

8 stycznia – Podczas swej pierwszej oficjalnej podróży zagranicznej premier Ukrainy Wiktor Janukowycz rozmawiał w Warszawie z premierem Leszkiem Millerem o współpracy gospodarczej i stanie stosunków dwustronnych (m.in. kwestii wiz dla obywateli Ukrainy).

13–14 stycznia – W Waszyngtonie prezydent Aleksander Kwaśniewski z prezydentem USA George'em W. Bushem, a minister spraw zagranicznych Włodzimierz Cimoszewicz z sekretarzem stanu Colinem Powellem rozmawiali o sytuacji w Iraku (deklarując udział wojsk polskich w ewentualnej operacji militarnej), amerykańskim offsecie w związku z zakupem samolotów F-16 oraz innych kwestiach stosunków dwustronnych.

17 stycznia – Na spotkaniu w Zagrzebiu premierzy Włoch, Węgier, Chorwacji i Słowenii poparli członkostwo Chorwacji w NATO i UE.

23 stycznia – W Moskwie podpisano polsko-rosyjskie porozumienie o redukcji o 35% dostaw gazu do Polski w latach 2010–2022.

4 lutego – W Belgradzie jugosłowiański parlament ogłosił likwidację Federalnej Republiki Jugosławii i proklamował powstanie Serbii i Czarnogóry.

5–7 lutego – Podczas wizyty w USA premier Leszek Miller omówił w Waszyngtonie z prezydentem George'em W. Bushem i wiceprezydentem Dickiem Cheneyem sytuację w Iraku oraz stan dwustronnej współpracy politycznej, wojskowej i gospodarczej. Premier udał się też do San Jose i Los Angeles na rozmowy z kierownictwem koncernu Lockheed Martin (producenta F-16) i spotkanie z przedstawicielami Polonii i środowisk żydowskich.

9 lutego – Zwycięzcą drugiej tury wyborów prezydenckich w Czarnogórze został Filip Vujanović (81,5% głosów), lecz w wyniku niskiej frekwencji (47,7%) głosowanie uznano za nieważne.

13 lutego – Prezydenci Polski – Aleksander Kwaśniewski i Ukrainy – Leonid Kuczma wydali we Lwowie wspólne oświadczenie w sprawie 60. rocznicy wydarzeń na Wołyniu oraz rozmawiali o stanie stosunków dwustronnych (m.in. kwestii wiz).

14–18 lutego – Premier Leszek Miller odwiedził Singapur, Malezję i Indie. Głównym przedmiotem jego rozmów z przywódcami tych państw był rozwój współpracy gospodarczej i wojskowej (m.in. uzgodniono umowy o dostawach sprzętu wojskowego dla Malezji).

20–21 lutego – Podczas wizyty w Warszawie i Łodzi premier Rosji Michaił Kasjanow rozmawiał o współpracy gospodarczej z prezydentem Aleksandrem Kwaśniewskim i premierem Leszkiem Millerem.

21 lutego – W Atenach szef chorwackiego rządu Ivica Račan złożył wniosek o przyjęcie Chorwacji do UE.

26 lutego – O sytuacji w Iraku, poszerzeniu NATO i współpracy dwustronnej rozmawiali w Warszawie prezydenci Łotwy – Vaira Vike-Freiberga i Polski – Aleksander Kwaśniewski.

27 lutego – Trybunał ONZ do spraw Zbrodni w Bylej Jugosławii skazał na 11 lat więzienia Biljanę Plavšić, była prezydent Republiki Serbskiej w Bośni i Hercegowinie.

28 lutego – Parlament Republiki Czeskiej dopiero w trzecim głosowaniu (wcześniejsze – 15 i 24 stycznia – nie przyniosły rozstrzygnięcia) wybrał na prezydenta kraju Václava Klause (142 głosy na 281 parlamentarzystów) z Obywatelskiej Partii Demokratycznej (ODS).

2 marca – Zwycięzcą wyborów parlamentarnych w Estonii została centrolewicowa Partia Centrum (25,4% głosów) przed konserwatywną formacją Res Publica (24,6%), ale obie partie uzyskały po 28 mandatów. Premierem ostatecznie został Juhan Parts (Res Publica).

4–5 marca – Prezydent Aleksander Kwaśniewski rozmawiał w Budapeszcie z węgierskimi prezydentem (Ferencem Mádlm) i premierem (Péterem Medgyessym) o referendum akcesyjnych w obu państwach oraz o współpracy w ramach Grupy Wyszehradzkiej.

7 marca – W ramach swej pierwszej zagranicznej wizyty prezydent Litwy Rolandas Paksas omówił w Warszawie z polskim prezydentem, premierem oraz marszałkami obu izb parlamentu stan stosunków dwustronnych, określając je jako „strategiczne partnerstwo”.

12 marca – W zamachu w Belgradzie zginął premier Serbii Zoran Đinđić. Pełniącą obowiązki prezydenta kraju Nataša Mičić wprowadziła stan wyjątkowy. Domniemanego zabójcę, powiązanego ze strukturami przestępczymi (tzw. grupą Zemun) Zvezdana Jovanovicia, ujęto 25 marca. Nowym premierem Serbii został Zoran Živković.

17 marca – Prezydent Polski Aleksander Kwaśniewski wyraził zgodę na udział polskiego kontyngentu (200 żołnierzy) w operacji wojskowej w Iraku.

23 marca – W referendum na temat przystąpienia do NATO i UE w Słowenii za członkostwem w Sojuszu opowiedziało się 66% głosujących, a za wejściem do Unii 89,6%. Frekwencja wyniosła 60,3%.

3 kwietnia – W Warszawie prezydenci Czech – Václav Klaus i Polski – Aleksander Kwaśniewski rozmawiali o sytuacji w Iraku oraz o referendach akcesyjnych w obu krajach.

7 kwietnia – Powracający z oficjalnej wizyty w Kazachstanie (4–6 IV), gdzie rozmawiał z prezydentem Nursultaniem Nazarbajewem o Iraku oraz współpracy gospodarczej i wojskowej, premier Leszek Miller na spotkaniu z szefem tureckiego rządu Recepem Tayyipem Erdoganem w Ankarze poparł członkostwo Turcji w Unii. Podczas spotkania mówiono też o wojnie z Irakiem i współpracy gospodarczej, a także podpisano umowy o zwalczaniu terroryzmu i zorganizowanej przestępczości oraz o współpracy kulturalnej.

12 kwietnia – W referendum akcesyjnym na Węgrzech 83,8% głosujących (przy 45,6% frekwencji) opowiedziało się za wstąpieniem do UE.

18 kwietnia – W Dęblinie podpisano ostateczną wersję umów o zakupie przez Polskę samolotów wielozadaniowych F-16.

23–25 kwietnia – Podczas wizyty w Polsce prezydent Indonezji Megawati Sukarnoputri rozmawiała z prezydentem Aleksandrem Kwaśniewskim i premierem Leszkiem Millerem o zakupach polskiego sprzętu wojskowego, walce z terroryzmem i zorganizowaną przestępczością oraz o współpracy kulturalnej i turystycznej.

8 maja – W Warszawie premier Grecji Kostas Simitis rozmawiał z polskim prezydentem i premierem o akcesji Polski do UE oraz stosunkach transatlantycznych.

9 maja – We Wrocławiu odbyło się spotkanie przywódców państw Trójkąta Weimarskiego, prezydentów Francji – Jacques’a Chiraca i Polski – Aleksandra Kwaśniewskiego oraz kanclerza Niemiec Gerharda Schrödera. Rozmowy dotyczyły głównie sprawy Iraku, kwestii stosunków transatlantycznych oraz polityki obronnej i rozszerzenia UE.

10–11 maja – Na Litwie 91,1% głosujących w referendum akcesyjnym, przy 63,4% frekwencji, poparło przystąpienie do UE.

11 maja – Zwycięzcą trzeciej tury wyborów prezydenckich w Czarnogórze, zdobywając 63,3% głosów, został Filip Vujanović z Demokratycznej Partii Socjalistów. Dzięki zmianie ordynacji frekwencja wynosząca 48% nie spowodowała unieważnienia głosowania.

16–17 maja – W referendum na Słowacji 93,7% głosujących opowiedziało się za przystąpieniem do UE. Frekwencja wyniosła 52,15%.

19 maja – Przemawiając do uczestników Narodowej Pielgrzymki Polaków w Rzymie, papież Jan Paweł II poparł polskie członkostwo w UE.

22–23 maja – Na spotkaniu 17 prezydentów państw Europy Środkowej w Salzburgu rozmawiano o przyszłości współpracy regionalnej po rozszerzeniu UE.

23 maja, 4 czerwca – Podczas rozmów szefów rządów Polski – Leszka Millera i Niemiec – Gerharda Schrödera w Berlinie nie udało się uzgodnić udziału wojsk niemieckich w stabilizacji Iraku. Kolejne spotkanie obu przywódców (w Łodzi) poświęcono polskiej akcesji do UE.

30 maja – O rozszerzeniu UE i przyszłości integracji europejskiej rozmawiali w Warszawie premier Wielkiej Brytanii Tony Blair z prezydentem Aleksandrem Kwaśniewskim, a w Nidzicy szefowie rządów Szwecji – Göran Persson i Polski – Leszek Miller.

31 maja – W drodze na obchody jubileuszu 300-lecia Sankt Petersburga prezydent USA George W. Bush zatrzymał się w Krakowie, gdzie wygłosił na Wawelu przemówienie na temat stosunków transatlantyckich i NATO oraz spotkał się z polskim prezydentem i premierem, z którymi rozmawiał o sytuacji w Iraku i stosunkach dwustronnych.

2 czerwca – W Szczecinie premierzy Danii – Anders Fogh Rasmussen i Polski – Leszek Miller rozmawiali o polskim referendum na temat wstąpienia do UE i współpracy w ramach operacji w Iraku.

3 czerwca – Prezydent Irlandii Mary McAleese rozmawiała w Warszawie z prezydentem Polski o referendum akcesyjnym w Polsce.

5–10 czerwca – W ramach swej 100. pielgrzymki papież Jan Paweł II odwiedził Chorwację.

7–8 czerwca – W referendum akcesyjnym w Polsce 77,45% głosujących poparło wstąpienie do UE. Przeciw głosowało 22,55%. Frekwencja wyniosła 58,85%.

11 czerwca – Na spotkaniu z prezydentem Polski Aleksandrem Kwaśniewskim w Augustowie przywódca Litwy Rolandas Paksas zapowiedział udział wojsk litewskich w dywizji sił stabilizacyjnych w Iraku pod polskim dowództwem.

11 czerwca – W fińskim Pori odbyło się spotkanie szefów dyplomacji 11 członków Rady Państw Morza Bałtyckiego, poświęcone współpracy bałtyckiej po rozszerzeniu UE oraz poprawie stanu środowiska naturalnego akwenu.

13–14 czerwca – Za członkostwem w UE opowiedziało się 77% głosujących w referendum akcesyjnym w Republice Czeskiej. Frekwencja wyniosła 55%.

23 czerwca – W Odessie prezydenci Polski – Aleksander Kwaśniewski i Ukrainy – Leonid Kuczma rozmawiali o sytuacji w Iraku i stosunkach dwustronnych.

24 czerwca – W Berlinie ministrowie obrony Polski i Niemiec podpisali umowę o przekazaniu Polsce 23 samolotów Mig-29 za kwotę 1 euro.

25 czerwca – W słowackim Tále odbył się szczyt Grupy Wyszehradzkiej, którego gościem był premier Ukrainy Wiktor Janukowycz. Rozmowy dotyczyły kształtu Traktatu Konstytucyjnego dla UE (nie uzgodniono wspólnego stanowiska grupy w tej sprawie) oraz współpracy wyszehradzkiej po poszerzeniu Unii. W spotkaniu, ze względu na napięcia słowacko-węgierskie w związku z nowelizacją tzw. Karty Węgra (23 VI), nie wziął udziału premier Węgier Péter Medgyessy.

26 czerwca – Goszczący w Warszawie prezydent Afganistanu Hamid Karzaj rozmawiał z polskim przywódcą Aleksandrem Kwaśniewskim o udziale Polski w stabilizacji tego kraju oraz o dwustronnej współpracy gospodarczej.

30 czerwca – W Bałtyjsku prezydent Polski Aleksander Kwaśniewski (jako pierwszy przywódca z kraju NATO) obserwował z prezydentem Rosji Władimirem Putinem manewry rosyjskiej floty oraz omówił (bez konkretnych rezultatów) problemy stosunków dwustronnych, m.in. kwestię wiz i gazociągu jamalskiego.

25 lipca – Szefem administracji ONZ w Kosowie (UNMIK) został były fiński premier Harri Holkeri.

30 lipca – W Kijowie, w obecności premierów Polski – Leszka Millera i Ukrainy – Wiktora Janukowycza, podpisano umowę o ruchu osobowym. Na spotkaniu mówiono też o planach budowy rurociągu Odessa–Brody–Gdańsk.

19–20 sierpnia – Premier Japonii Junichiro Koizumi rozmawiał w Warszawie z polskim prezydentem i premierem o sytuacji w Iraku, walce z terroryzmem, reformie ONZ i współpracy gospodarczej. Szefowie rządów podpisali oświadczenie o podstawach strategicznego partnerstwa obu krajów.

25–26 sierpnia – Prezydenci Polski – Aleksander Kwaśniewski i Bułgarii – Georgi Pyrwanow rozmawiali w Warnie i Sofii o współpracy w stabilizacji w Iraku i stosunkach dwustronnych.

26 sierpnia – W Mińsku podpisano polsko-białoruską umowę o ruchu osobowym.

1 września – W Pradze przedstawiciele 15 państw – 7 obecnych (Danii, Finlandii, Szwecji, Irlandii, Portugalii, Austrii i Grecji) i 8 przyszłych członków UE (zaproszeń nie otrzymały Cypr i Malta) dyskutowali o kształcie Traktatu Konstytucyjnego, postulując m.in. utrzymanie prawa weta i zasady „jeden kraj–jeden komisarz”.

4 września – W Moskwie odbyło się pierwsze od czterech lat spotkanie grupy kontaktowej dla byłej Jugosławii (USA, Wielka Brytania, Niemcy, Francja, Włochy i Rosja). Obrady dotyczyły przyszłości Kosowa.

4–5 września – W Wilnie premier Leszek Miller rozmawiał z litewskim prezydentem Rolandasem Paksasem i premierem Algirdasem Brazauskasem o rozszerzeniu UE i wspólnych projektach infrastrukturalnych. Drugiego dnia wizyty polski premier uczestniczył w spotkaniu szefów rządów Litwy, Łotwy i Estonii.

10 września – Podczas spotkania w Belgradzie prezydenci Chorwacji – Stipe Mesić oraz Serbii i Czarnogóry – Svetozar Marović przeprosili za krzywdy wyrządzone sobie nawzajem przez ich państwa w trakcie wojen w latach 1991–1995 oraz omówili perspektywy współpracy regionalnej i członkostwa obu krajów w NATO i UE.

14 września – W referendum akcesyjnym w Estonii 66,8% głosujących, przy 64% frekwencji, poparło wstąpienie do UE.

18 września – Wiceministrowie spraw zagranicznych Polski i Rosji podpisali umowę o ruchu osobowym między Polską i Rosją.

19 września – W Rzymie prezydent Aleksander Kwaśniewski rozmawiał z premierem Włoch Silvio Berlusconim o reformie instytucjonalnej UE, ale nie uzyskał poparcia dla polskiego postulatu zachowania nicejskiego systemu głosowania.

21 września – Na Łotwie w referendum na temat wstąpienia do UE 66,7% głosujących poparło akcesję. Frekwencja wyniosła 72,5%.

22 września – Podczas polsko-niemieckich konsultacji w Gelsenkirchen szefowie rządów Polski – Leszek Miller i Niemiec – Gerhard Schröder nie porozumieli się w sprawie Traktatu Konstytucyjnego, ale uzgodnili stanowiska w sprawie Centrum przeciw Wypędzeniom.

25 września – Przemawiając na forum Zgromadzenia Ogólnego ONZ, szef polskiej dyplomacji Włodzimierz Cimoszewicz wskazał na potrzebę radykalnej reformy ONZ oraz zwiększenia jej udziału w transformacji Iraku.

26, 30 września – Wizyty w Czechach złożyli prezydent Aleksander Kwaśniewski, który w Jeseniku spotkał się z prezydentem Czech Václavem Klausem, oraz premier Leszek Miller, który odbył w Pradze rozmowy z czeskim prezydentem i premierem Vladimírem Špidlą. Głównym tematem spotkań była reforma UE, ale nie porozumiano się w sprawie zachowania ustaleń Traktatu z Nicei.

29–30 września – W Madrycie prezydent Aleksander Kwaśniewski i premier José Maria Aznar w rozmowach na temat przyszłości UE potwierdzili wolę utrzymania ustaleń traktatu nicejskiego. Rozmowom prezydentów towarzyszyło spotkanie ministrów obrony obu państw poświęcone współpracy w Iraku.

1 października – W ruchu osobowym między Polską a Rosją, Białorusią i Ukrainą wprowadzono obowiązek wizowy.

1 października – W pobliżu polskiego konsulatu w Stambule eksplodował, nie czyniąc żadnych strat, ładunek wybuchowy. Sprawcy zamachu pozostali nieznani.

1 października – W Dobříši koło Pragi premierzy czterech państw-członków Grupy Wyszehradzkiej omówili stanowiska w sprawie Traktatu Konstytucyjnego.

3–4 października – Rzecznik polskiego MON poinformował o znalezieniu w Iraku przez polskich żołnierzy francuskich rakiet typu *Roland*, omyłkowo uznanych za wyprodukowane w 2003 r. Po francuskich protestach oraz bezpośrednich rozmowach między polskim premierem i prezydentem Francji podczas otwierającego Konferencję Międzyrządową spotkania w Rzymie polskie MON przyznało się do pomyłki i przeprosiło za incydent.

7 października – Premierzy Polski – Leszek Miller i Belgii – Guy Verhofstadt rozmawiali w Brukseli o Traktacie Konstytucyjnym, przyjmując jednak „skrajnie różne stanowiska”.

8–9 października – Prezydent Aleksander Kwaśniewski rozmawiał w Bukareszcie z przywódcą Rumunii Ionem Iliescu o rozszerzeniu NATO i regionalnej współpracy gospodarczej.

14 października – W Wiedniu, w obecności delegacji NATO, UE, OBWE i USA, zainaugurowano pierwsze od 1999 r. bezpośrednie rozmowy między władzami Serbii a przywódcami Albańczyków z Kosowa na temat sytuacji w prowincji i jej statusu.

18–19 października – W referendum w Rumunii 90% głosujących, przy frekwencji przekraczającej 55%, poparło zmiany dostosowujące konstytucję do wymogów UE.

22 października – Prezydent Aleksander Kwaśniewski spotkał się w Kiszyniowie z przywódcą Mołdowy Władimirem Woroninem. Tematami rozmów były sytuacja w Naddniestrzu i współpraca gospodarcza. Prezydent Mołdowy zaproponował zniesienie wiz dla Polaków pod warunkiem wprowadzenia przez Polskę bezpłatnych wiz dla obywateli Mołdowy.

27–28 października – Premierzy Holandii – Jan Peter Balkenende i Polski – Leszek Miller rozmawiali w Warszawie o reformie instytucjonalnej UE oraz o dwustronnej współpracy gospodarczej.

30, 31 października – Na spotkaniu w Lizbonie szef rządu Portugalii José Manuel Durao Barroso oświadczył premierowi Leszkowi Millerowi, iż Portugalia popiera krytykowane przez Polskę propozycje Konwentu w sprawie systemu głosowania w Radzie UE. Dzień później w Wiedniu polski premier uzyskał poparcie dla stanowiska Polski w tej kwestii ze strony kanclerza Austrii Wolfganga Schüssela.

3 listopada – Parlament Litwy utworzył specjalną komisję do zbadania, zawartych w przekazanym posłom raporcie służb specjalnych, zarzutów wobec prezydenta Rolandasa Paksasa i jego współpracowników o powiązania z rosyjskim światem przestępczym.

5 listopada – Komisja Europejska opublikowała raport na temat przygotowań 10 przyszłych członków UE do akcesji, w którym skrytykowała Polskę za opóźnienia w realizacji swych zobowiązań.

6 listopada – Podczas ostrzału polskiego konwoju wojskowego w pobliżu Karbali zginął major Hieronim Kupczyk – pierwsza polska ofiara śmiertelna w Iraku.

8–11 listopada – Premier Leszek Miller odwiedził Liban (8 XI), Jordanię (9 XI), Kuwejt (10 XI) i Irak (11 XI). Tematami rozmów z prezydentem i premierem Libanu, premierem i następcą jordańskiego tronu oraz premierem Kuwejtu były współpraca gospodarcza i sytuacja w regionie, a z przedstawicielami tymczasowych władz irackich – udział Polski w odbudowie Iraku. Premier Miller odwiedził też polskich żołnierzy z sił pokojowych w Libanie i stabilizacyjnych w Iraku.

12–14 listopada – Prezydent Aleksander Kwaśniewski złożył wizyty w Albanii (12 XI) i Słowenii (13–14 XI). Z albańskim przywódcą Alfredem Moisiu rozmawiał o możliwości wstąpienia Albanii do UE i NATO, a z prezydentem Słowenii Janezem Drnovškem o Traktacie Konstytucyjnym dla Unii.

13 listopada – Prezydent Serbii i Czarnogóry Svetozar Marović oficjalnie przeprosił w Sarajewie naród bośniacki za zbrodnie popełnione w czasie wojny w latach 1992–1995.

16 listopada – Ze względu na zbyt niską frekwencję (38,8%) unieważniono wygrane przez skrajnego nacjonalistę Tomislava Nikolicia (47,8% głosów) wybory prezydenckie w Serbii.

19–21 listopada – W Warszawie odbył się, wieńczący okres przewodnictwa Polski w tej organizacji, szczyt Inicjatywy Środkowoeuropejskiej poświęcony gospodarczym skutkom poszerzenia UE. Przy jego okazji doszło do rozmów między szefami rządów państw Grupy Wyszehradzkiej oraz między premierem Włoch Silvio Berlusconi a polskim premierem i prezydentem o kształcie Traktatu Konstytucyjnego.

20 listopada – Wracający z wizyty w Iraku prezydent Litwy Rolandas Paksas spotkał się w Warszawie z prezydentem Aleksandrem Kwaśniewskim. Tematami rozmów były współpraca polsko-litewska w Iraku oraz kryzys polityczny na Litwie.

23 listopada – Wybory do parlamentu Chorwacji wygrała Chorwacka Wspólnota Demokratyczna (HDZ – 66 na 152 mandaty) przed rządzącą Partią Socjaldemokratyczną (SPH – 41). Premierem został Ivo Sanader (HDZ).

25 listopada – W Madrycie odbyły się, z udziałem premierów Polski – Leszka Millera i Hiszpanii – José Marii Aznara oraz szefów 6 resortów z obu państw, pierwsze polsko-hiszpańskie konsultacje międzyrządowe. Premierzy opowiedzieli się za zachowaniem ustaleń Traktatu Nicejskiego w zakresie systemu głosowania w UE oraz rozmawiali o wspólnych działaniach w Iraku i współpracy gospodarczej.

26 listopada – W Brukseli podpisano porozumienie polsko-ukraińskie o budowie rurociągu Brody–Płock.

1 grudnia – Premierzy Francji – Jean Pierre Raffarin i Polski – Leszek Miller rozmawiali w Warszawie o kształcie Traktatu Konstytucyjnego i współpracy w ramach Trójkąta Weimarskiego.

2 grudnia – Litewski Sejm przyjął wnioski końcowe komisji śledczej do sprawy powiązań prezydenta Rolandasa Paksasa i jego współpracowników ze światem przestępczym, uznając, iż prezydent „stworzył sytuację zagrażającą bezpieczeństwu państwa”. Premier Algirdas Brazauskas wezwał Paksasa do dymisji.

2, 3, 4 grudnia – Premier Leszek Miller rozmawiał w Sztokholmie z szefem rządu Szwecji Göranem Perssonem, a dzień później z premierem Finlandii Matti Vanhanenem w Warszawie o unijnej konstytucji i współpracy gospodarczej. Z kolejnych konsultacji polskiego premiera

z szefami rządów państw europejskich w sprawie Traktatu Konstytucyjnego zrezygnowano po tym, jak premier Miller został ranny w katastrofie helikoptera pod Warszawą (4 XII).

10 grudnia – Szef misji ONZ w Kosowie Harri Holkeri przedstawił *Standardy dla Kosowa* – plan rozwiązania podstawowych problemów prowincji do czasu określenia jej ostatecznego statusu.

11 grudnia – W Berlinie prezydent Aleksander Kwaśniewski i kanclerz Niemiec Gerhard Schröder rozmawiali – nie dochodząc do porozumienia – o kształcie Traktatu Konstytucyjnego.

16 grudnia – Parlament Litwy rozpoczął procedurę *impeachmentu* wobec prezydenta Rolandas Paksasa. Za wnioskiem opowiedziało się 86 na 140 posłów, co stanowi wystarczającą większość do skutecznego zakończenia procedury.

18 grudnia – Rząd Czech zdecydował o wynajęciu za 4,5 mld koron od Szwecji samolotów *JAS-39 Grippen*.

22 grudnia – W Belgradzie rozpoczął się proces oskarżonych o udział w morderstwie premiera Zorana Đinđića.

22 grudnia – Prezydent Aleksander Kwaśniewski odwiedził polskich żołnierzy w bazie Camp Babilon w Iraku.

28 grudnia – Zwycięzcą wyborów parlamentarnych w Serbii, przy 59,3% frekwencji, została skrajnie nacjonalistyczna Serbska Partia Radykalna (SRS – 27,7% głosów, 82 mandaty) przed Demokratyczną Partią Serbii Vojislava Koštunicy (18%, 53). Mandaty zdobyli m.in. sędzieni przez trybunał karny dla byłej Jugosławii Slobodan Milošević (Socjalistyczna Partia Serbii) i Vojislav Šešelj (SRS).

WSPÓLNOTA NIEPODLEGŁYCH PAŃSTW

10 stycznia – W Moskwie prezydent Rosji – Władimir Putin i premier Japonii – Junichiro Koizumi omówili sytuację na Półwyspie Koreańskim oraz podpisali Plan Działania, zapowiadający normalizację stosunków dwustronnych (m.in. rozmowy o statusie Wysp Kurylskich i przyjęcie oficjalnego traktatu pokojowego).

13 stycznia – W Mińsku wznowiło działalność przedstawicielstwo OBWE.

19–20 stycznia – Uczestniczący w Mińsku w pracach Wysokiej Rady Państwowej ZBiR prezydenci Rosji – Władimir Putin i Białorusi – Aleksandr Łukaszenka zapowiedzieli wprowadzenie od 1 stycznia 2005 r. rosyjskiego rubla jako wspólnej waluty oraz pogłębienie integracji gospodarczej.

28–29 stycznia – W Kijowie, w trakcie nieformalnego szczytu Wspólnoty Niepodległych Państw (bez udziału prezydentów Kirgistanu, Kazachstanu, Uzbekistanu i Turkmenistanu), ponownie zapowiedziano utworzenie w ramach Wspólnoty strefy wolnego handlu oraz za twierdzono prezydenta Ukrainy Leonida Kucznię na stanowisku przewodniczącego Rady Sze- fów Państw WNP. Pierwszego dnia spotkania przywódcy Rosji oraz Ukrainy podpisali układ o rosyjsko-ukraińskiej granicy lądowej.

29 stycznia – Lord Judd, sprawozdawca Rady Europy do spraw Czechenii, przedstawił raport, w którym uznał marcowe referendum konstytucyjne w Czechenii za przedwczesne, i zażądał jego przełożenia. Rosja zagroziła bojkotem prac Rady Europy. Dzień później lord Judd ustąpił ze sprawowanego stanowiska.

2 lutego – W Kirgistanie w referendum na temat zmian w konstytucji i przedłużenia urzędowania dotychczasowego prezydenta Islama Karimowa do końca 2005 r. 76,7% głosujących poparło proponowane poprawki, a 78,7% przedłużenie urzędowania. Frekwencja wyniosła 87%.

9, 10–11 lutego – Prezydent Rosji Władimir Putin rozmawiał o problemie iraackim z kanclerzem Niemiec Gerhardem Schröderem w Berlinie, a następnie z prezydentem Francji Jacques'em Chirakiem w Paryżu, w obu przypadkach porozumiewając się co do konieczności pokojowego rozwiązania konfliktu i pełnej współpracy Iraku z inspektorami rozbrojeniowymi ONZ.

19 lutego, 5 marca – W wyborach prezydenckich w Armenii zwyciężył urzędujący prezydent Robert Koczarian, zdobywca 48,3% głosów w pierwszej turze i 67,5% w drugiej. Obserwatorzy z OBWE i Rady Europy, w przeciwieństwie do wysłanników WNP, krytycznie ocenili przebieg głosowania.

22 lutego – W wydanym w Moskwie z inicjatywy prezydenta Rosji Władimira Putina wspólnym oświadczeniu przywódcy Rosji, Ukrainy, Białorusi i Kazachstanu zapowiedzieli utworzenie strefy wolnego handlu, a następnie wzorowanej na UE wspólnej przestrzeni ekonomicznej.

7 marca – W Soczi prezydenci Rosji – Władimir Putin i Gruzji – Eduard Szewardnadze uzgodnili bezterminowe przedłużenie mandatu sił pokojowych WNP w Abchazji.

11 marca – Prezydent Rosji Władimir Putin zaakceptował reformę rosyjskich struktur siłowych wzmacniającą pozycję Federalnej Służby Bezpieczeństwa.

23 marca – W referendum konstytucyjnym w Czeczenii 96% głosujących (przy oficjalnie 89% frekwencji) opowiedziało się za przyjęciem projektu konstytucji i zasad wyboru prezydenta oraz parlamentu republiki. Obserwatorzy z ramienia RE i OBWE odnotowali szereg uchybień, lecz uznali referendum za ważne dla stabilizacji Czeczenii.

2 kwietnia – Zgromadzenie Parlamentarne Rady Europy przyjęło rezolucję wzywającą do utworzenia trybunału do osądzenia zbrodni wojennych popełnionych w czasie walk w Czeczenii. W reakcji władze Rosji zagroziły zmniejszeniem swych składek do budżetu organizacji.

11–12, 29 kwietnia – Na spotkaniu w Sankt Petersburgu przywódcy Rosji – Władimir Putin, Niemiec – Gerhard Schröder i Francji – Jacques Chirac uznali, iż „centralna rola” w zarządzaniu Irakiem po wojnie powinna należeć do ONZ. Udział ONZ w rządzeniu tym krajem był też głównym przedmiotem późniejszych rozmów prezydenta Putina z premierem Wielkiej Brytanii Tonym Blairem w Nowoogaryewie pod Moskwą.

14 kwietnia – Zebrani w Luksemburgu szefowie dyplomacji państw UE zdecydowali o zniesieniu sankcji dyplomatycznych wobec prezydenta Białorusi Aleksandra Łukaszenki i jego najbliższych współpracowników.

17 kwietnia – W zamachu w Moskwie zginął Siergiej Juszenkow, deputowany do Dumy i lider partii Liberalna Rosja.

27, 28 kwietnia – W Duszanbe odbył się szczyt Euroazjatyckiej Wspólnoty Ekonomicznej (EAEC), na którym prezydenci Białorusi, Kazachstanu, Kirgistanu, Rosji i Tadżykistanu zapowiedzieli utworzenie do 2006 r. unii celnej i koordynację działań na rzecz członkostwa w WTO. Dzień później przywódcy tych państw oraz Armenii ostatecznie uzgodnili utworzenie w ramach WNP Organizacji Traktatu o Bezpieczeństwie Zbiorowym (ODKB), ustalając m.in. otwarcie w Moskwie w styczniu 2004 r. kwatery głównej organizacji.

3–4 maja – Na nieformalnym spotkaniu w Jalcie prezydenci Rosji – Władimir Putin i Ukrainy – Leonid Kuczma omówili sytuację w Iraku oraz kwestie współpracy gospodarczej w ramach WNP w kontekście poszerzenia UE.

12, 14 maja – W dwóch samobójczych zamachach terrorystycznych w Czeczenii na budynki administracji rządowej w Znamienskoje (12 V) i podczas ceremonii religijnych z udziałem szefa prorosyjskiej administracji Ahmeda Kadyrowa w Ilischan-Jurcie (14 V) zginęło 77 osób, a blisko 500 zostało rannych.

14 maja – Duma Państwowa Rosji ratyfikowała rosyjsko-amerykański Układ o redukcji strategicznej broni ofensywnej (SORT) z 2002 r.

16 maja – W dorocznym orędziu prezydent Rosji Władimir Putin uznał za strategiczny cel podwojenie w ciągu 10 lat rosyjskiego produktu globalnego oraz podkreślił rolę ONZ jako głównej instytucji ładu światowego.

21 maja – Rosyjska Duma Państwowa uchwaliła częściową amnestię dla bojowników czeżeńskich.

25 maja – Zwycięzcą wyborów parlamentarnych w Armenii została rządząca Republikańska Partia Armenii (HHK – 23,5% głosów, 31 na 131 miejsc). Premierem pozostał Andranik Markarian (HHK). Obserwatorzy OBWE i Rady Europy negatywnie ocenili przebieg głosowania. W równoczesnym referendum konstytucyjnym jedynie 46% głosujących poparło proponowane przez rząd zmiany.

26, 29 maja – W ramach swej pierwszej podróży zagranicznej przywódca ChRL Hu Jintao rozmawiał w Moskwie z prezydentem Władimirem Putinem o współpracy gospodarczej oraz o sytuacji w Iraku i na Półwyspie Koreańskim. Następnie obaj przywódcy, wraz z prezydentami pozostałych 4 państw członkowskich, uczestniczyli w stolicy Rosji w szczycie Szanghajskiej Organizacji Współpracy.

30 maja–1 czerwca – W ramach uroczystości z okazji 300-lecia Sankt Petersburga, z udziałem przywódców 40 państw, doszło do spotkań na szczycie WNP (30 V), UE–Rosja (31 V; poświęconego konsekwencjom rozszerzenia UE) oraz Rosja–USA (1 VI). Prezydenci Władimir Putin i George W. Bush przyjęli deklarację o współpracy w dziedzinie obrony przeciwrakietowej, zapowiedzieli dalszą walkę z terroryzmem oraz omówili sytuację w Iraku, Czeczenii i kwestię rosyjsko-irańskiej współpracy nuklearnej.

5 czerwca – W Mozdoku w Osetii Północnej w dokonany przez Czeczenkę samobójczym zamachu na autobus wojskowy zginęło 18 osób, a 16 zostało rannych.

22 czerwca – W referendum konstytucyjnym w Tadżykistanie 96,4% głosujących poparło propozycje zmian w konstytucji umożliwiających obecnemu prezydentowi Emomali Rachmonowowi ponowne kandydowanie w wyborach.

24–27 czerwca – Prezydent Rosji Władimir Putin złożył wizytę państwową w Wielkiej Brytanii, podczas której spotkał się z królową Elżbietą II oraz rozmawiał w Londynie z premierem Tonym Blairem o bezpieczeństwie światowym (zwłaszcza sytuacji na Bliskim Wschodzie) i współpracy gospodarczej.

3–4 lipca – W Jalcie odbył się, z udziałem jedynie 2 z 5 przywódców państw członkowskich (Gruzji i Ukrainy), szczyt GUUAM, poświęcony walce z terroryzmem i przestępczością zorganizowaną oraz współpracy gospodarczej.

4 lipca – Eduard Kokojew, prezydent wchodzącej formalnie w skład Gruzji republiki Osetii Południowej, oficjalnie zgłosił jej chęć przystąpienia do Federacji Rosyjskiej.

5 lipca – W samobójczym zamachu dokonany przez dwie Czeczenki podczas koncertu na moskiewskim lotnisku Tuszyno zginęło 15 osób, a ponad 60 zostało rannych.

11 lipca – W Pawliwce na Ukrainie, z udziałem prezydentów Polski – Aleksandra Kwaśniewskiego i Ukrainy – Leonida Kuczmy, odbyły się obchody 60. rocznicy wydarzeń wołyńskich.

22 lipca – W Moskwie przywódcy państw basenu Morza Kaspijskiego (Rosji, Azerbejdżanu, Kazachstanu, Turkmenistanu i Iranu) dyskutowali na temat statusu morza i podziału jego zasobów naturalnych (złóż gazu i ropy naftowej).

1 sierpnia – W samobójczym zamachu na szpital wojskowy w Mozdoku w Osetii Północnej zginęło 50 osób. O organizację ataku oskarżono czeczeńskiego dowódcę polowego Szamila Basajewa.

4 sierpnia – Premierem Azerbejdżanu został İlham Alijew, syn ciężko chorego prezydenta Gejdara Alijewa.

22 sierpnia – W Atenach zatrzymano poszukiwanego listem gończym Interpolu biznesmena Władimira Gusinskiego, skonfliktowanego z administracją prezydenta Putina. Rosja zażądała jego wydania.

23 sierpnia – W przemówieniu z okazji 12. rocznicy uzyskania niepodległości prezydent Ukrainy Leonid Kuczma zapowiedział zmiany konstytucji ograniczające kompetencje głowy państwa i wprowadzające jej wybór przez parlament.

30 sierpnia – Na Morzu Barentsa zatonął przeznaczony na złom rosyjski atomowy okręt podwodny *K-159*. Zginęło 9 marynarzy.

3 września – W zamachu na pociąg koło Kisłowodzka w Kraju Krasnodarskim zginęło 6 osób, a 40 zostało rannych. Sprawcami byli prawdopodobnie separatyści czeczeńscy.

15 września – Prezydenci Rosji – Władimir Putin i Białorusi – Aleksandr Łukaszenka podpisali w Soczi umowę o urynkowaniu cen gazu ziemnego dostarczanego przez Rosję Białorusi.

19 września – W Jalcie przywódcy Rosji, Ukrainy, Białorusi i Kazachstanu podpisali układ o utworzeniu Wspólnej Przestrzeni Gospodarczej, ale z zastrzeżeniem prawa każdego uczestniczącego kraju do samodzielnego określenia tempa i zakresu integracji.

22 września – W Moskwie podpisano kirgisko-rosyjską umowę o utworzeniu w Kant koło Biszkeku rosyjskiej bazy lotniczej.

29 września – Rząd Armenii zniósł karę śmierci.

5 października – Zwycięzcą wyborów prezydenckich w Czeczenii został popierany przez władze Federacji Rosyjskiej Ahmed Kadyrow, zdobywca 81% głosów przy 88% frekwencji.

7 października – Na szczycie UE–Ukraina w Jalcie prezydent Ukrainy Leonid Kuczma rozmawiał z premierem Włoch Silvio Berlusconi i przewodniczącym Komisji Europejskiej Romano Prodim o współpracy Ukrainy z Unią. Unijni przywódcy nie wykluczyli członkostwa Ukrainy w UE w przyszłości, ale nie zgodzili się na przyznanie jej statusu państwa stowarzyszonego.

8–9 października – W Jekaterynburgu kanclerz Niemiec Gerhard Schröder i prezydent Rosji Władimir Putin rozmawiali o dwustronnej współpracy gospodarczej, zwłaszcza w zakresie energetyki.

15–16 października – Zwycięzcą wyborów prezydenckich w Azerbejdżanie został İlham Alijew, oficjalnie zdobywając 78% głosów przy 71,5% frekwencji. Opozycja uznała wyniki za sfałszowane, jej główny kandydat Isa Gambar (oficjalnie 12% głosów) ogłosił się faktycznym zwycięzcą wyborów, a w Baku doszło do zamieszek, w których zginęły co najmniej 2 osoby. Przebieg wyborów skrytykowali obserwatorzy OBWE.

23–24 października – W wyniku rozmów prezydentów Ukrainy – Leonida Kuczmy i Rosji – Władimira Putina wstrzymano trwającą od września budowę tamy łączącej rosyjski Półwysep Tamański z administrowaną przez Ukrainę wyspą Tuzła w Cieśninie Kerczeńskiej. Budowa tamy spowodowała zaostrenie sporu rosyjsko-ukraińskiego wokół przynależności wyspy i sta-

tusu dróg morskich w cieśninie oraz Morza Azowskiego. Dzień po wstrzymaniu prac premierzy obu państw – Wiktor Janukowycz i Michaił Kasjanow – uzgodnili w Moskwie wycofanie z wyspy ukraińskiej straży granicznej oraz podjęcie prac nad porozumieniem o statusie Morza Azowskiego i Cieśniny Kerczeńskiej.

25 października – W Moskwie aresztowano, pod zarzutem oszustw podatkowych i fałszerstw, Michaiła Chodorkowskiego, niechętnego administracji prezydenckiej prezesa firmy Jukos i najbogatszego obywatela Rosji.

2, 4–23, 25 listopada – W Gruzji odbyły się wybory parlamentarne. Jeszcze przed oficjalnym ogłoszeniem wyników (20 XI), wskazujących na zwycięstwo proprezydenckich partii „Za Nową Gruzję” (21,4%) i „Odrodzenie” (18,8%), opozycja uznała wybory za sfałszowane i od 4 listopada rozpoczęła masowe protesty w Tbilisi i kilku innych miastach, pod których presją prezydent Eduard Szewardnadze ostatecznie podał się do dymisji (23 XI). Tymczasowo jego obowiązki przejęła przewodnicząca parlamentu Nino Burdżanadze. Wybory do parlamentu unieważniono (25 XI).

5–6 listopada – Prezydent Rosji Władimir Putin uczestniczył w szczycie UE–Rosja, poświęconym konsekwencjom rozszerzenia Unii dla jej stosunków z Rosją. Na kończącej spotkanie wspólnej z prezydentem Rosji konferencji prasowej premier Włoch Silvio Berlusconi stanowczo bronił stanowiska władz Rosji w sprawie Czeczenii i decyzji o aresztowaniu Michaiła Chodorkowskiego, co spotkało się z krytyką ze strony Komisji Europejskiej.

13 listopada – Sąd w Londynie odrzucił rosyjską prośbę o ekstradycję jednego z czeczeńskich liderów Ahmeda Zakajewa.

5 grudnia – W zamachu na pociąg koło miasta Essentuki w Kraju Stawropolskim zorganizowanym według rosyjskich władz przez czeczeńskich separatystów zginęły 42 osoby, a rannych zostało ponad 200.

7 grudnia – Wybory parlamentarne w Rosji, przy 55,7% frekwencji, wygrała proprezydencka partia „Wspólna Rosja” (37,6% głosów, 120 na 225 mandatów z list partyjnych, wraz z posłami wybranymi w okręgach jednomandatowych 223 na 450 miejsc w Dumie) przed Partią Komunistyczną Federacji Rosyjskiej (KPRF – 12,6%, w sumie 52 deputowanych), populistyczną Liberalno-Demokratyczną Partią Rosji (LDPR – 11,5%, 36) i proprezydencką, nacjonalistyczną „Ojczyzną” (9%, 37). Klęskę poniosły opozycyjne wobec Kremla Sojusz Sił Prawicowych (4,3%) i liberalne „Jabłoko” (4%).

24 grudnia – Głosami proprezydenckiej większości w ukraińskim parlamencie przyjęto poprawki do konstytucji zmieniające zasady wyboru prezydenta. Bojkotująca obrady opozycja uznała decyzję Rady Najwyższej za nielegalną.

24 grudnia – Prezydenci Ukrainy – Leonid Kuczma i Rosji – Władimir Putin podpisali w Jałcie kończące spór wokół statusu wyspy Tuzła porozumienie o wykorzystaniu Cieśniny Kerczeńskiej i Morza Azowskiego.

30 grudnia – Sąd Konstytucyjny Ukrainy uznał, iż dotychczasowy prezydent Leonid Kuczma ma prawo ubiegać się o kolejną kadencję.

SPRAWY GLOBALNE I POZAEUROPEJSKIE

1 stycznia – Niestalymi członkami Rady Bezpieczeństwa ONZ zostały Niemcy, Hiszpania, Angola, Chile i Pakistan, zastępując Kolumbię, Irlandię, Mauritius, Singapur i Norwegię.

5 stycznia – W dwóch zamachach terrorystycznych w Tel Awiwie, do których przyznały się Hamas, Muzułmański Dżihad i Brygady Męczenników Al-Aksa, zginęły 22 osoby.

9 stycznia – W stolicy Gabonu Libreville podpisano porozumienie o rozejmie i amnestii między rządem Czadu a rebeliantami z Armii Oporu Narodowego (ANR).

10, 14 stycznia – Przedstawiciel KRL-D przy ONZ Pak Gil Yon ogłosił wycofanie się Korei Północnej z Traktatu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej (NPT). W reakcji prezydent USA George W. Bush zasugerował wznowienie pomocy gospodarczej i energetycznej dla KRL-D w zamian za jej rezygnację ze zbrojeń nuklearnych.

20 stycznia – Obradująca w Genewie Komisja Praw Człowieka ONZ wybrała reprezentanta Libii na swego przewodniczącego w 2003 roku.

23 stycznia – Na poświęconym kryzysowi irackiemu spotkaniu delegacji Turcji, Jordanii, Iranu, Syrii, Arabii Saudyjskiej i Egiptu w Stambule wezwano Bagdad do współpracy z inspektorami rozbrojeniowymi ONZ.

23–28 stycznia – Podczas 33. Światowego Forum Ekonomicznego w Davos debatowano głównie o perspektywach gospodarki światowej, konsekwencjach globalizacji oraz o możliwości wojny w Iraku. W tym samym czasie w Porto Allegre odbyło się 3. Światowe Forum Społeczne.

25–26 stycznia – W podparyskim Marcoussis przywódcy 10 państw Afryki Zachodniej, prezydent Francji Jacques Chirac i sekretarz generalny ONZ Kofi Annan zaaprobowali porozumienie władz Wybrzeża Kości Słoniowej z rebeliantami, gwarantujące zachowanie urzędu przez prezydenta Laurenta Gbagbo oraz udział opozycji w rządzie. W reakcji w kilku miastach Wybrzeża Kości Słoniowej wybuchły antyfrancuskie zamieszki.

27 stycznia – Szef misji inspektorów rozbrojeniowych w Iraku Hans Blix i dyrektor Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej Muhammad al-Barada'i przedstawili Radzie Bezpieczeństwa ONZ raport na temat irackich zbrojeń niekonwencjonalnych, krytykując Bagdad za brak współpracy, lecz niepotwierdzający oskarżeń o ukrywanie przez Irak broni masowego rażenia.

28 stycznia – Przedterminowe wybory parlamentarne w Izraelu wygrała partia Likud (29,4% głosów, 37 na 120 mandatów w Knesecie) przed Partią Pracy (14,5%, 19 mandatów). Premierem pozostał Ariel Szaron (Likud).

29 stycznia – W dorocznym orędziu o stanie państwa prezydent USA George W. Bush oskarżył Irak o „zlekceważenie ostatniej szansy” na współpracę z ONZ i zagroził władzom w Bagdadzie podjęciem akcji wojskowej.

1 lutego – Nad Teksasem doszło do katastrofy promu kosmicznego *Columbia*. Zginęła cała załoga (7 osób). Po wypadku NASA zawiesiła program lotów wahadłowców.

3 lutego – W Wenezueli opozycja żądająca ustąpienia prezydenta Hugo Chaveza zakończyła dwumiesięczny strajk generalny.

3 lutego – W Addis Abebie odbył się szczyt Unii Afrykańskiej, poświęcony konfliktom regionalnym, rozwojowi gospodarczemu kontynentu i zmianom instytucjonalnym organizacji (m.in. poszerzono kompetencje przewodniczącego UA).

5 lutego – Występując przed Radą Bezpieczeństwa ONZ, sekretarz stanu USA Colin Powell oskarżył Irak o „poważne naruszenia” rezolucji nr 1441 Rady i przedstawił uzyskane przez amerykański wywiad dowody na prowadzenie przez Irak zbrojeń niekonwencjonalnych oraz wspieranie terroryzmu.

5, 12 lutego – Wznowił pracę północnokoreański ośrodek nuklearny w Yongbyon. W reakcji Rada MAEA na sesji w Wiedniu oskarżyła KRL-D o złamanie międzynarodowych porozumień w sprawie programów nuklearnych i skierowała sprawę do Rady Bezpieczeństwa ONZ.

7 lutego – W dokonanym przez Rewolucyjne Siły Zbrojne Kolumbii (FARC) zamachu terrorystycznym w Bogocie zginęły 32 osoby, a ponad 160 zostało rannych.

9 lutego – Iran ogłosił, iż rozpoczął „wyłącznie w celach pokojowych” eksploatację posiadanych złóż uranu.

10 lutego – Prezydenci Demokratycznej Republiki Konga – Joseph Kabila i Ugandy – Yoweri Museveni podpisali w Luandzie porozumienie o wycofaniu wojsk ugandyjskich z terytorium DRK.

14 lutego – W raporcie dla Rady Bezpieczeństwa ONZ Hans Blix, szef misji UNMOVIC w Iraku, stwierdził, iż inspektorzy nie znaleźli tam broni masowej zagłady, a Bagdad współpracuje z misją „w wystarczającym zakresie”. Podobne treści zawierał kolejny raport przedstawiony przez Hansa Blixa 7 marca.

19–21 lutego – W Paryżu odbył się, z udziałem delegatów z 52 państw (w tym Roberta Mugabe, prezydenta objętego sankcjami UE i Wspólnoty Narodów Zimbabwe), szczyt francusko-afrykański, na którym przywódca Francji Jacques Chirac zapowiedział zwiększenie pomocy gospodarczej dla państw Afryki oraz uzyskał poparcie dla francuskiego stanowiska wobec Iraku.

24 lutego–17 marca – USA i Wielka Brytania przedstawiły w Radzie Bezpieczeństwa projekt rezolucji w sprawie Iraku stwierdzający, iż „Bagdad nie wykorzystał ostatniej szansy, aby dokonać rozbrojenia” i sankcjonujący rozpoczęcie działań wojskowych. Ostatecznie jednak wnioskodawcy wycofali projekt ze względu na brak odpowiedniego poparcia w Radzie (m.in. ze strony Rosji, ChRL i Francji).

24–25 lutego – Na 13. szczycie Ruchu Państw Niezaangażowanych w Kuala Lumpur przywódcy 115 krajów zaapelowali o pokojowe rozwiązanie kryzysów w Iraku, wokół Korei Północnej i bliskowschodniego.

1 marca – W Rawalpindi ujęto Chalida Szajcha Muhammada, jednego z liderów Al-Ka’idy.

4 marca, 2 kwietnia – W zorganizowanym przez islamskich separatystów zamachu na lotnisko w Davao na wyspie Mindanao zginęły 23, a rannych zostało 147 osób. Do kolejnego zamachu (16 zabitych) w Davao doszło 2 kwietnia.

5 marca – W Doha odbył się nadzwyczajny szczyt Organizacji Konferencji Islamskiej (OKI) poświęcony problemowi irackiemu. Podczas obrad doszło do ostrych polemik między delegatami Kuwejtu i Iraku.

5–6 marca – W samobójczym zamachu w Hajfie zginęło 15 osób, a ponad 40 zostało rannych. W odwecie armia izraelska wkroczyła do Dżabaliji w Strefie Gazy. Zginęło 11, a rannych zostało około 100 Palestyńczyków.

10 marca – Parlament Autonomii Palestyńskiej zatwierdził Mahmuda Abbasa jako kandydata na premiera Autonomii.

15 marca – W Republice Środkowoafrykańskiej, pod nieobecność prezydenta Ange-Feliksa Patassé, dokonano przewrotu. Po opanowaniu stolicy Bangui przez puczystów ich lider, generał François Bozizé, ogłosił się prezydentem, a dotychczasowy przywódca kraju udał się do Kamerunu.

15 marca – W reakcji na szybki wzrost zachorowań w krajach azjatyckich (Chinach, Tajlandii, Wietnamie, Indonezji, Singapurze i na Tajwanie) oraz Kanadzie Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) wydała ostrzeżenie o zagrożeniu epidemią SARS – szczególnie groźnej odmiany zapalenia płuc, której wybuch nastąpił prawdopodobnie w listopadzie 2002 r. w chińskiej prowincji Guangdong.

16 marca – Podczas spotkania w amerykańskiej bazie wojskowej Lajes na Azorach prezydent USA – George W. Bush oraz premierzy Wielkiej Brytanii – Tony Blair i Hiszpanii – José Maria Aznar dyskutowali na temat wspólnego stanowiska w kwestii irackiej, uznając, że „to ostatnia chwila dla dyplomacji”. W spotkaniu wziął też udział szef rządu Portugalii José Manuel Durao Barroso.

17 marca – W Phnom Penh przedstawiciele ONZ i władz Kambodży doszli do porozumienia w sprawie utworzenia specjalnego trybunału dla osądzenia byłych przywódców Czerwonych Khmerów za zbrodnie przeciw ludzkości.

20 marca – Po upływie terminu ultimatum prezydenta George’a W. Busha, który 17 marca zażądał od Saddama Husajna ustąpienia w ciągu 48 godzin, atakiem lotniczym na Bagdad w nocy z 19 na 20 marca siły amerykańskie rozpoczęły operację „Iracka Wolność”. Tego samego dnia z terytorium Kuwejtu podjęto ofensywę lądową, w której obok wojsk USA uczestniczyły oddziały brytyjskie, australijskie i polskie, a w południowym Afganistanie rozpoczęto operację „Mężne Uderzenie” przeciw Al-Ka’idzie.

2 kwietnia – W Sun City w RPA podpisano porozumienie pokojowe między rządem DRK a wspieranymi przez Rwandę i Ugandę rebeliantami. Tymczasowo prezydentem kraju pozostał Joseph Kabila.

6 kwietnia – Misja ONZ w Demokratycznej Republice Konga poinformowała o odkryciu w prowincji Ituri przy granicy z Ugandą masowych grobów z około tysiącem zwłok ofiar trwających od początku kwietnia walk między plemionami Lendu a Hema. Do prowincji wkroczyła armia ugandyjska.

7–8 kwietnia – Na spotkaniu w Hillsborough pod Belfastem prezydent USA i premier Wielkiej Brytanii uzgodnili, iż ONZ powinna odgrywać „znaczącą rolę” w powojennej odbudowie Iraku.

9 kwietnia, 5 czerwca – Władze Kuby ogłosiły, iż 36 spośród 78 aresztowanych w marcu liderów opozycji zostało skazanych na kary długoletniego więzienia. W reakcji UE nałożyła na Kubę sankcje dyplomatyczne.

9–14 kwietnia – Wojska amerykańskie ostatecznie opanowały Bagdad, a brytyjskie Basrę. Następnie siły koalicyjne wkroczyły do Kirkuku (10 IV), Mosulu (11 IV) i Tikritu (13 IV). W pierwszych dniach po zajęciu Bagdadu w mieście doszło do masowych rabunków, m.in. bezcennych zbiorów muzeum archeologicznego. Jeszcze w trakcie trwania ofensywy Kongres USA zatwierdził wniosek prezydenta o przyznanie dodatkowych 75 mld USD na operację wojskową w Iraku (12 IV).

10 kwietnia – KRL-D ostatecznie wystąpiła z Traktatu NPT.

12, 19 kwietnia – W wyborach parlamentarnych w Nigerii zwycięstwo odniosła Ludowa Partia Demokratyczna – PDP (54,5% głosów, 198 na 360 mandatów w Izbie Reprezentantów, 53,7% i 72 na 105 miejsc w Senacie). Późniejsze wybory prezydenckie wygrał lider PDP i dotychczasowy prezydent Olesegun Osabanjo (61,9% głosów przy 69,3% frekwencji), ale opozycja uznała wyniki za sfałszowane.

15 kwietnia – W Nasiriji odbyła się, z udziałem przedstawicieli koalicji (USA, Wielka Brytania, Australia, Polska) i irackiej opozycji, konferencja w sprawie przyszłości Iraku. Nie podjęto żadnych decyzji. W Bagdadzie ujęto natomiast Abu Abbasa, organizatora porwania włoskiego statku *Achille Lauro* w 1985 r.

21 kwietnia – Tamilowie zerwali prowadzone w Tajlandii rozmowy pokojowe z rządem Sri Lanki.

23–24 kwietnia – W Pekinie odbyły się negocjacje z udziałem delegacji ChRL, KRL-D i USA na temat północnokoreańskiego programu nuklearnego, podczas których strona koreańska potwierdziła, iż posiada tego rodzaju broń. Rozmowy zakończyły się bez rezultatu.

27 kwietnia – W Paragwaju w równoczesnych wyborach parlamentarnych i prezydenckich, przy 64% frekwencji, zwyciężył Narodowy Sojusz Republikański (ANR, 37 na 80 miejsc w Izbie Deputowanych, 16 na 45 w Senacie) i jego kandydat na prezydenta Nicanor Duarte Frutos (37,3% głosów).

27 kwietnia, 14, 25 maja – W pierwszej turze wyborów prezydenckich w Argentynie najwięcej głosów uzyskali Carlos Saúl Menem (24,4%) i Néstor Kirchner (22%). Po rezygnacji Menema z udziału w drugiej turze głosowania (14 V) prezydentem został Kirchner, oficjalnie obejmując urząd 25 maja.

29–30 kwietnia – W Ram Allah palestyński parlament ostatecznie zatwierdził skład rządu pierwszego w historii premiera Autonomii Palestyńskiej Mahmuda Abbasa. W *exposé* nowy premier zapowiedział „zakończenie zbrojnego chaosu” oraz walkę z korupcją. Dzień później premier Abbas oraz szef rządu Izraela Ariel Szaron oficjalnie otrzymali kopie „mapy drogowej” – opracowanego przez tzw. Kwartet Bliskowschodni (UE, ONZ, Rosja, USA) planu rozwiązania konfliktu izraelsko-palestyńskiego, zakładającego utworzenie niepodległej Palestyny do 2005 r.

1 maja – Prezydent USA George W. Bush, przemawiając na pokładzie lotniskowca *USS Abraham Lincoln*, ogłosił zakończenie działań wojennych w Iraku.

2, 13 maja – Premier Indii Atal Behari Vajpayee zapowiedział wysłanie do Islamabadu ambasadora i przywrócenie (pod warunkiem wzajemności) połączeń lotniczych i kolejowych z Pakistanem. Rząd pakistański pozytywnie przyjął propozycję. Ostatecznie nowego indyjskiego ambasadora w Pakistanie mianowano 13 maja.

12 maja – Paul Bremer zastąpił Jaya Garnera na stanowisku cywilnego administratora Iraku.

12 maja – W zorganizowanych prawdopodobnie przez Al-Ka'idę zamachach na zamieszkaną przez obcokrajowców dzielnicę Rijadu zginęło 35 osób, a rannych zostało 150.

16 maja – W trzech zamachach terrorystycznych w Casablance, zorganizowanych przez grupy powiązane z Al-Ka'idą, zginęły 43 osoby, a rannych zostało około 100.

19 maja – Po fiasku prowadzonych w Tokio rozmów pokojowych (17–18 V) armia indonezyjska rozpoczęła ofensywę przeciw siłom Ruchu Wolnego Acehu (GAM).

22 maja – Rada Bezpieczeństwa przyjęła rezolucję nr 1483 znoszącą sankcje wobec Iraku i uznającą USA i Wielką Brytanię za „mocarstwa okupacyjne”.

25, 29 maja – Rząd Izraela zaakceptował, z zastrzeżeniami dotyczącymi m.in. prawa do powrotu dla 3,7 mln palestyńskich uchodźców, „mapę drogową” – międzynarodowy plan rozwiązania konfliktu bliskowschodniego. „Mapa” była też głównym przedmiotem rozmów premierów Izraela – Ariela Szalona i Autonomii Palestyńskiej – Mahmuda Abbasa w Jeruzolimie.

1 czerwca – Prezydentem Togo pozostał, zdobywając 57,8% głosów w wyborach, Gnassingbé Eyadema.

1–3 czerwca – W Evian odbył się szczyt grupy G-8. Pierwszego dnia w obradach, poświęconych wyzwaniom globalizacji, uczestniczyli przywódcy 12 państw rozwijających się (m.in. Brazylii, Indii i ChRL). Na zakończenie spotkania uczestnicy przyjęli deklarację o walce z proliferacją broni masowego rażenia i zobowiązali się zwiększyć pomoc dla krajów Afryki.

Podczas szczytu po raz pierwszy od wybuchu wojny w Iraku bezpośrednio rozmawiali ze sobą prezydenci USA – George W. Bush i Francji – Jacques Chirac, ale nie doszło do podobnego spotkania przywódców USA i Niemiec. Obradom w Evian towarzyszyły demonstracje anty-globalistów w Genewie i Lozannie.

3–4 czerwca – Prezydent USA rozmawiał o realizacji „mapy drogowej” wpiers w egipskim Szarm el-Szejk z przywódcami Egiptu, Arabii Saudyjskiej, Bahrajnu, Jordanii i Autonomii Palestyńskiej (uzyskując ich poparcie dla jej wdrożenia), a następnie w jordańskiej Akabie z szefami rządów Autonomii i Izraela. W rozmowach w Akabie izraelski premier Ariel Szaron zapewnił o woli likwidacji nielegalnych osiedli żydowskich na Zachodnim Brzegu, a premier Autonomii Mahmud Abbas o chęci zakończenia *intifady*, lecz konkretnych rezultatów nie osiągnięto.

7 czerwca – W zorganizowanym prawdopodobnie przez Al-Ka'idę zamachu na żołnierzy niemieckich z sił ISAF w Kabulu zginęły 4, a rannych zostało 29 osób.

10–11 czerwca – W wyniku izraelskiego ostrzału w Gazie ranny został jeden z liderów terrorystycznej organizacji Hamas Abd al-Aziz al-Rantisi. Premier Autonomii Palestyńskiej Mahmud Abbas oskarżył rząd Izraela o sabotowanie procesu pokojowego, a niepokój wyraziły też władze USA. Dzień później w odwecie za izraelską akcję członek Hamasu dokonał zamachu samobójczego w Jerozolimie, zabijając 17 i raniąc 60 osób.

10–19 czerwca – W Teheranie i kilku innych miastach Iranu doszło do masowych demonstracji i starć z policją. Protestujący, dla których poparcie wyraził prezydent USA George W. Bush, domagali się reform politycznych i demokratyzacji kraju.

12 czerwca – Rada Bezpieczeństwa ONZ przedłużyła na rok immunitet wobec Międzynarodowego Trybunału Karnego dla żołnierzy USA uczestniczących w misjach pokojowych.

16–17 czerwca – Na spotkaniu szefów dyplomacji 13 państw Regionalnego Forum ASEAN w Phnom Penh rozmawiano o walce z terroryzmem i rozwoju gospodarczym regionu. Skrytykowano też władze Myanmaru za represje wobec opozycji (m.in. aresztowanie jej liderki Aung San Suu Kyi).

20 czerwca – Sekretarz stanu USA Colin Powell rozmawiał z premierem Izraela Arielem Szaronem w Jerozolimie i premierem Autonomii Palestyńskiej Mahmudem Abbasem w Jerychu o zakończeniu walk i realizacji „mapy drogowej”.

22–27 czerwca – Premier Indii Atal Behari Vajpayee złożył pierwszą od 10 lat wizytę w Chinach, w której trakcie rozmawiał w Pekinie z premierem Wen Jiabao m.in. o nierozwiązanych sporach granicznych oraz uznał prawa ChRL do Tybetu, uzyskując w zamian uznanie przez ChRL władzy Indii nad Sikkimem.

24 czerwca – WHO uchyliła ostrzeżenia o zagrożeniu SARS dla podróżujących do Hongkongu i Pekinu, uznając epidemię (na którą zmarło do tego czasu 805 osób na świecie) za opanowaną.

29 czerwca–2 lipca – Po ogłoszeniu przez główne palestyńskie ugrupowania terrorystyczne trzymiesięcznego zawieszenia broni (29 VI) wojska izraelskie wycofały się ze Strefy Gazy i Betlejem (30 VI–2 VII), a w trakcie spotkania premierów Izraela i Autonomii Palestyńskiej (1 VII) ustalono, iż Izrael będzie stopniowo oddawał pod kontrolę palestyńską ziemię zajęte od początku drugiej *intifady* oraz uwolni część więźniów politycznych. Realizację ustaleń jednak zawieszono w związku z naruszeniami przez organizacje palestyńskie zawieszenia broni.

4 lipca – W zamachu na szyicki meczet w mieście Kweta w Pakistanie zginęły 44, a rannych było 65 osób. Sprawców nie ustalono.

4–12 lipca – Podczas szczytu Unii Afrykańskiej w Maputo rozmawiano o walce z AIDS, ubóstwem i suszą, realizacji programu NEPAD oraz o sposobach rozwiązania konfliktów regionalnych. Na nowego przewodniczącego UA wybrano prezydenta Mozambiku Joaquim Chissano.

6 lipca – Wybory do Izby Deputowanych Meksyku wygrała Partia Rewolucyjno-Instytucjonalna (PRI), zdobywając 223 na 500 miejsc, przed Partią Akcji Narodowej prezydenta Vincente Foxa Quesady (155 mandatów).

8–12 lipca – Prezydent USA George W. Bush w ramach podróży do Afryki odwiedził Senegal, RPA, Botswanę, Ugandę i Nigerię. Tematami rozmów z przywódcami państw afrykańskich były walka z AIDS, konflikty regionalne (zwłaszcza wojna w Liberii i sytuacja w Zimbabwie), terroryzm i współpraca gospodarcza. Przemawiając w Gaborone (Botswana), prezydent Bush obiecał przekazać 15 mld USD na walkę z AIDS w Afryce.

13 lipca – W Bagdadzie odbyła się pierwsza sesja tymczasowej Rady Rządzącej Iraku.

16–23 lipca – W São Tomé, stolicy Wysp Świętego Tomasza i Książęcej, doszło, pod nieobecność prezydenta Fradique'a Melo Bandeiry de Menezesa, do wojskowego zamachu stanu, jednak po negocjacjach z udziałem prezydenta Nigerii Oleseguna Osabanjo zamachowcy ustąpili i przywrócono rządy dotychczasowego prezydenta.

22 lipca – W oblacie w Mosulu żołnierze amerykańscy zabili synów Saddama Husajna – Udaja i Kusaja.

24 lipca – Australia rozpoczęła, na prośbę miejscowych władz i przy udziale kontyngentów z Nowej Zelandii, Papui-Nowej Gwinei, Fidżi, Samoa i Tonga, operację pokojową na Wyspach Salomona.

25, 29 lipca – Wpierw premier Autonomii Palestyńskiej Mahmud Abbas, a następnie premier Izraela Ariel Szaron gościli w Waszyngtonie, gdzie omówili z prezydentem USA George'em W. Bushem możliwości złagodzenia konfliktu palestyńsko-izraelskiego i realizacji „mapy drogowej”. W obu przypadkach rozmowy nie przyniosły konkretnych rezultatów.

27 lipca – Wybory parlamentarne w Kambodży wygrała rządząca postkomunistyczna Ludowa Partia Kambodży (47,3% głosów, 73 na 123 mandaty). Premierem pozostał Hun Sen (LPK).

4, 11–18 sierpnia, 1 października – Siły ECOWAS rozpoczęły operację pokojową ECOMIL w Liberii, w związku z trwającą od połowy lipca ofensywą żądających ustąpienia prezydenta Charlesa Taylora rebeliantów z LURD (Liberyjczycy Zjednoczeni na rzecz Pojednania i Demokracji) i ich wkroczeniem do Monrowii. Prezydent Taylor pod presją rebeliantów i międzynarodową (głównie USA) ustąpił, przekazując władzę wiceprezydentowi Mosesowi Blahowi (11 VIII), oraz wyjechał do Nigerii. Po jego rezygnacji rebelianci zobowiązali się złożyć broń i podjęli z władzami negocjacje pokojowe w stolicy Ghany Akrze, zakończone podpisaniem porozumienia o rządzie tymczasowym z udziałem obu stron. Wojska ECOWAS zostały 1 października zastąpione siłami ONZ.

4, 8 sierpnia – Minister obrony Izraela Szaul Mofaz ogłosił zawieszenie realizacji „mapy drogowej”, a po akcji wojsk izraelskich w obozie dla uchodźców Askar koło Nablusu, w której zginęło 2 członków Hamasu, organizacja ta zagroziła zerwaniem zawieszenia broni (8 VIII).

5 sierpnia – W samobójczym ataku na hotel *Marriott* w Dżakarcie, zorganizowanym według władz przez grupę Dżemaja Islamija, zginęło 13 osób, a 150 było rannych.

7 sierpnia – W zamachu nieznanymi sprawcami na ambasadę Jordanii w Bagdadzie zginęło 19, a ranne zostały 43 osoby.

12 sierpnia, 12 września – Libia, Wielka Brytania i USA podpisały w Londynie porozumienie w sprawie odszkodowań w wysokości 2,7 mld USD dla rodzin ofiar zamachu na samolot PAN AM nad Lockerbie w 1988 r. W następstwie tego porozumienia renegotjowano też analogiczny układ libijsko-francuski w sprawie zamachu na samolot linii UTA nad Nigrem w 1989 r., co pozwoliło uzgodnić w Radzie Bezpieczeństwa ONZ zniesienie sankcji wobec Libii (12 IX).

14 sierpnia – Rada Bezpieczeństwa przyjęła rezolucję nr 1500 w sprawie Iraku, aprobującą istnienie Rady Rządzącej (choć nieuznającą jej za rząd iracki) oraz tworzącą Misję NZ dla Iraku (UNAMI) w celu realizacji pomocy humanitarnej.

14–15 sierpnia – W wyniku awarii sieci energetycznej 50 mln mieszkańców USA i Kanady (m.in. Nowego Jorku, Detroit, Cleveland, Chicago i Ottawy) zostało pozbawionych prądu. Oba kraje obciążyły się wzajemnie winą za spowodowanie awarii.

19 sierpnia, 22 września – W zamachu na budynki ONZ w Bagdadzie zginęły 23 osoby, w tym szef misji Brazylijczyk Sergio Vieira de Mello, a ponad 100 zostało rannych. Do zamachu przyznały się nieznane dotąd grupy terrorystów islamskich. Ponowny zamach na siedzibę ONZ w Bagdadzie zorganizowano 22 września.

19–21 sierpnia – W zamachu na autobus w Jerozolimie, do którego przyznały się Hamas i Muzułmański Dżihad, zginęło 21 osób. W reakcji Izrael zawiesił rozmowy o przekazaniu Palestyńczykom kontroli nad czterema miastami Zachodniego Brzegu. Władze Autonomii potępiły zamach i zapowiedziały ujęcie sprawców. Mimo to siły izraelskie w odwecie za zamach zabiły w ataku lotniczym w Gazie jednego z liderów Hamasu Isma'ila Abu Szanaba, co spowodowało ostateczne zerwanie zawieszenia broni przez terrorystyczne grupy palestyńskie.

25 sierpnia – W dwóch zorganizowanych przez nieznanych sprawców równoczesnych zamachach bombowych w Bombaju zginęły 52, a rannych zostało 150 osób.

25 sierpnia – Wybory prezydenckie w Rwandzie ponownie wygrał Paul Kagame (Front Patriotyczny Rwandy) z plemienia Tutsi, zdobywając 95% głosów przy 96,55% frekwencji.

27–29 sierpnia – W Pekinie odbyły się negocjacje 6 państw (obu Korei, Japonii, ChRL, Rosji i USA) w sprawie północnokoreańskiego programu nuklearnego. Nie przyniosły one jednak żadnych rezultatów.

29 sierpnia – W zamachu bombowym na meczet Alego w Nadżafie zginął kierujący szyicką Najwyższą Radą Rewolucji Islamskiej Muhammad Bakir al-Hakim oraz 94 inne osoby, a rannych zostało ponad 200. Atak uznano za przejaw walk wewnętrznych, a jego sprawcami prawdopodobnie byli zwolennicy innego lidera szyitów, Mukdady al-Sadra.

1 września – Chiny zapowiedziały modernizację armii i jej redukcję o 200 tys. do końca 2004 r.

3, 23 września – Polska oficjalnie przejęła dowództwo nad środkowo-południową strefą stabilizacyjną w Iraku, lecz kontrolę nad wchodzącą w jej skład prowincją an-Nadżaf wojska USA przekazały siłom międzynarodowym dopiero 23 września.

6–10 września – Ze względu na impas w rozmowach pokojowych i spory z przewodniczącym Autonomii Palestyńskiej Jasirem Arafatem co do zakresu kompetencji swego urzędu ze stanowiska premiera Autonomii ustąpił Mahmud Abbas. Jego następcą został Ahmad Kura'i (10 IX). W dzień rezygnacji Abbasa wojska izraelskie dokonały w Gazie nieudanego zamachu na duchowego przywódcę Hamasu szejka Ahmada Jassina, za co odwetem były zorganizowane przez Hamas zamachy w Tel Awiwie i Jerozolimie (9 IX–15 zabitych, około 70 rannych).

10–14 września – W Cancun w Meksyku odbyła się konferencja WTO na temat liberalizacji gospodarki światowej, zwłaszcza w zakresie handlu produktami rolnymi i inwestycji zagranicznych. Rozmowy nie przyniosły jednak znaczących rezultatów.

12 września – MAEA zażądała od Iranu wykazania do końca października, iż nie prowadzi on programów nuklearnych sprzecznych z Traktatem NPT.

14 września – Wicepremier Izraela Ehud Olmert przyznał w wywiadzie radiowym, iż rząd izraelski rozważał zabicie lub wydalenie Jasira Arafata.

14–28 września – W wyniku wojskowego przewrotu ustąpił prezydent Gwinei Bissau Kumba Jala. Rządy cywilne przywrócono 28 września, ale przewodniczącym Tymczasowej Rady Narodowej został przywódca puczu generał Verissimo Correia Seabra.

23, 24 września – Występując przed Zgromadzeniem Ogólnym ONZ, prezydent USA George W. Bush zaapelował o ściślejszą współpracę międzynarodową i wzrost roli ONZ w demokracji Iraku, choć zaznaczył, iż „transformacja nie może postępować zbyt szybko”. Następnie amerykański prezydent odbył rozmowy z przywódcami państw najostrej krytykujących politykę USA wobec Iraku – prezydentem Francji Jacques'em Chirakiem oraz (dzień później i po raz pierwszy od roku) kanclerzem Niemiec Gerhardem Schröderem.

25 września – W mieście Naivasha w Kenii rząd Sudanu i rebelianci z południa kraju podpisali ramowe porozumienie pokojowe.

26–27 września – W Camp David prezydenci USA – George W. Bush i Rosji – Władimir Putin rozmawiali, nie podejmując jednak żadnych zobowiązań, o rosyjsko-irańskiej współpracy nuklearnej oraz sytuacji w Iraku, KRL-D i Czeczenii.

4–5 października – W odwecie za zorganizowany przez Muzułmański Dżihad zamach terrorystyczny w Hajfie (19 zabitych) lotnictwo izraelskie zbombardowało obozy szkoleniowe tej organizacji na terytorium Syrii. Atak izraelski spotkał się z powszechną krytyką, jedynie USA uznały go za uzasadniony.

7–8 października – Na Bali odbył się szczyt ASEAN, na którym zapowiedziano utworzenie do 2020 r. strefy wolnego handlu oraz zacieśnienie współpracy w sprawach bezpieczeństwa i społecznych.

10 października – Pokojową Nagrodę Nobla otrzymała irańska prawniczka, obrończyni praw człowieka Shirin Ebadi.

13 października – Rada Bezpieczeństwa ONZ zezwoliła na rozszerzenie mandatu sił ISAF poza Kabul.

15 października – Chiny przeprowadziły pierwszy załogowy lot w kosmos. Kosmonauta Yang Liwei spędził w przestrzeni kosmicznej 21 godzin.

16 października – Rada Bezpieczeństwa ONZ jednogłośnie przyjęła rezolucję 1511 w sprawie Iraku, potwierdzającą jego integralność terytorialną, przejściowy charakter Koalicyjnej Władzy Tymczasowej i Rady Rządzącej oraz obligującą tę ostatnią do opracowania projektu konstytucji.

17 października – Pod presją masowych strajków i demonstracji w całym kraju prezydent Boliwii Gonzálo Sánchez de Lozada ustąpił i udał się do USA. Jego urząd objął wiceprezydent Carlos Mesa.

19–21 października – W Bangkoku odbył się szczyt APEC (Współpraca Gospodarcza Azji i Pacyfiku) poświęcony głównie walce z terroryzmem i sytuacji na Półwyspie Koreańskim oraz negocjacom w ramach WTO na temat liberalizacji handlu.

21 października – W efekcie rozmów między szefem dyplomacji Iranu a jego odpowiednikami z Francji, Wielkiej Brytanii i Niemiec w Teheranie władze Iranu zgodziły się podpisać protokół dodatkowy do Traktatu NPT, umożliwiający ekspertom MAEA inspekcje irańskich instalacji atomowych.

23–24 października – W Madrycie odbyła się konferencja w sprawie odbudowy Iraku z udziałem ponad 50 państw i 20 organizacji międzynarodowych. Uzgodniono przekazanie Irakowi 33 mld USD pomocy, z czego 18,4 mld ofiarowały USA. Przed konferencją potrzeby Iraku oceniano na 55 mld USD.

26, 27 października – W Bagdadzie doszło do nieudanego zamachu na zastępcę sekretarza obrony USA Paula Wolfowitz. Dzień później, w pierwszym dniu ramadanu, w stolicy Iraku dokonano 5 samobójczych ataków bombowych, m.in. na siedzibę Międzynarodowego Komitetu Czerwonego Krzyża. Zginęło co najmniej 38 osób, 230 było rannych. Po zamachu MKCK częściowo zredukował swój personel w Iraku.

31 października, 3 listopada – Izba Reprezentantów oraz Senat USA przyjęły prezydencki wniosek z 7 września o przeznaczenie 87,5 mld USD na operacje wojskowe i pomoc gospodarczą w Iraku oraz Afganistanie.

2 listopada – W pobliżu Faludży w Iraku zestrzelono helikopter amerykański. Zginęło 15, a rannych zostało 21 żołnierzy.

7 listopada – Prezydenckie wybory w Mauretanii wygrał dotychczasowy przywódca Maaouiya Ould Sid Achmed Taya (67% głosów przy 61% frekwencji).

8 listopada – W serii zamachów zorganizowanych przez Al-Ka'idę w Rijadzie zginęło co najmniej 17 osób, a 122 zostały ranne.

9 listopada – Wybory do Izby Reprezentantów w Japonii wygrała, zachowując absolutną większość mandatów (275 na 480 miejsc), rządząca koalicja skupiona wokół Partii Liberalno-Demokratycznej premiera Junichiro Koizumi.

9 listopada, 28 grudnia – Prezydentem Gwatemali został konserwatysta Oskar Berger (Wielki Sojusz Narodowy – GANA), który w drugiej turze głosowania zdobył 54% głosów i pokonał Alvaro Coloma (46%). W przeprowadzonych równocześnie z pierwszą turą wyborach parlamentarnych także zwyciężył GANA (25,6% głosów, 49 na 140 miejsc).

12 listopada – W zamachu na koszary włoskich sił w Nasiriji zginęło co najmniej 28 osób, w tym 19 włoskich karabinierów.

16 listopada – W Dar es-Salaam prezydent Burundi Dominien Ndayizeya i przywódca rebeliantów z plemienia Hutu podpisali porozumienie rozejmowe.

18–21 listopada – W trakcie oficjalnej wizyty w Wielkiej Brytanii prezydent USA George W. Bush spotkał się z brytyjską królową Elżbietą II i premierem Tonym Blairem, a przemawiając w Londynie, zapewnił o zasadności operacji w Iraku oraz poruszył kwestie konfliktu bliskowschodniego, Iranu, roli ONZ w świecie i relacji transatlantyckich. Wizycie towarzyszyły protesty przeciw polityce zagranicznej prezydenta Busha i premiera Blaira.

19–20 listopada – Na spotkaniu ministrów handlu i spraw zagranicznych 34 państw OPA w Miami potwierdzono wolę utworzenia do 2005 r. Strefy Wolnego Handlu Obu Ameryk (FTAA).

25 listopada – Indie i Pakistan porozumiały się co do natychmiastowego zawieszenia broni wzdłuż tzw. linii kontroli w Kaszmirze.

27 listopada – Prezydent USA George W. Bush odwiedził w Dzień Dziękczynienia amerykańskich żołnierzy w Iraku.

29–30 listopada – W Iraku doszło do zamachów na hiszpański personel wywiadowczy w Mahmudji koło Bagdadu (7 zabitych) oraz na japońskich dyplomatów koło Tikritu (2 zabitych). Dzień później w potyczce żołnierzy amerykańskich z partyzantami w mieście Samarra zginęło 54 Irakijczyków.

1 grudnia – W Genewie przedstawiono tzw. Porozumienie Genewskie – niezależny, opracowany przez palestyńskich i izraelskich intelektualistów plan rozwiązania konfliktu bliskowschodniego, przewidujący m.in. utworzenie zdemilitaryzowanej niepodległej Palestyny w granicach sprzed 1967 r. i ze stolicą w Jerozolimie.

9 grudnia – Departament Obrony USA ogłosił listę państw, z których firmy uzyskały prawo ubiegania się o największe kontrakty na odbudowę Iraku. Na liście zabrakło krajów przeciwnych wojnie, m.in. Niemiec, Francji, Rosji i Kanady, co wywołało oskarżenia z ich strony o naruszenie zasad konkurencji.

9 grudnia – W Waszyngtonie prezydent USA George W. Bush i premier ChRL Wen Jiabao rozmawiali o sytuacji na Półwyspie Koreańskim, stosunkach ChRL–Tajwan oraz dwustronnych stosunkach gospodarczych.

10 grudnia – Wysłannikiem ONZ do Iraku został Nowozelandczyk Ross Mountain.

13 grudnia – W Ad Dawr pod Tikritem żołnierze amerykańscy ujęli byłego dyktatora Iraku Saddama Husajna.

14 grudnia – Loja Dżirga (Wielka Rada) rozpoczęła debatę nad ostatecznym kształtem konstytucji Afganistanu.

14, 25 grudnia – W Rawalpindi dwukrotnie dokonano zamachów na prezydenta Pakistanu Perweza Musharrafa. W nieudanych atakach zginęło co najmniej 14 osób, ale prezydent nie odniósł obrażeń.

15 grudnia – Wojska Bhutanu rozpoczęły ofensywę przeciw bazującym na terytorium kraju rebeliantom ze Zjednoczonego Frontu Wyzwolenia Assamu walczącym o oderwanie tego stanu od Indii.

18 grudnia – Władze Iranu podpisały w siedzibie MAEA w Wiedniu dodatkowy protokół do Traktatu NPT, umożliwiający ekspertom organizacji niezapowiedziane inspekcje w irańskich instalacjach nuklearnych.

19, 22, 28 grudnia – Przywódca Libii Muammar Kaddafi ogłosił rezygnację z programów rozwoju broni masowego rażenia, a po rozmowach delegacji libijskiej z przedstawicielami MAEA na temat respektowania Traktatu NPT premier Libii Szukri Muhammad Ghanim zapowiedział podpisanie dodatkowego protokołu do tego traktatu. Pierwszych inspekcji eksperci MAEA dokonali 28 grudnia.

21 grudnia – W wyborach prezydenckich w Gwinei zwyciężył dotychczasowy prezydent Lansane Conté (95,6% głosów przy 83% frekwencji).

23 grudnia – W stanie Waszyngton w USA wykryto pierwszy przypadek BSE („choroby szalonych krów”). W reakcji wiele krajów (w tym główni odbiorcy amerykańskiej wołowiny – Japonia, Korea Południowa i Meksyk) wprowadziło zakaz importu wołowiny z USA.

26 grudnia – W Iranie w trzęsieniu ziemi o sile 6,5 stopnia w skali Richtera zniszczeniu uległo miasto Bam, gdzie zginęło około 35 tys. osób. W akcji ratowniczej uczestniczyły m.in. ekipy z USA.

27 grudnia – W zamachach na bazy międzynarodowej dywizji w Karbali zginęło 5 bułgarskich i 2 tajskich żołnierzy oraz 12 Irakijczyków, a ponad 100 osób (w tym 2 Polaków) zostało rannych.